ANDREI KURKOV

Prieten drag, tovarăș al răposatului

Traducere: Antoaneta Olteanu

Curtea Veche Publishing
Bucureşti
2012

1

Dac-aş fuma, ar fi mai uşor ca după fiecare scandal casnic, care de la distanţă pare de neînţeles şi absurd, să-mi aprind câteva ţigări, iar fumul, nicotină, să devină pentru moment dacă nu sensul sau aroma vieţii, măcar ceva care să-mi distragă atenţia, aşa cum tămâia arsă în cinstea mea m-ar ajuta să văd oarece bucurie în viaţa de apoi. Dar nu mai fumez din copilărie şi cred că, dacă aş începe să fumez la treizeci de ani, ar fi tocmai un semn de copilărie sau de prostie.

Ploaia se tot lasă aşteptată. Se întunecă. Soţia mea s-a închis în baie, dar aşa face ea şi pentru o baie obişnuită. Şi eu mă închid uneori în baie, deşi nu am de ce să mă jenez de nevasta mea. Şi tocmai asta e şi problema care ne-a făcut să ne îndepărtăm unul de celălalt. Seara, când ne pregăteam de culcare, ne dezbrăcăm pe întuneric, iar ziua sau când era lumina aprinsă sau când făceam baie, ne era ruşine de goliciunea noastră. Goliciunea era un semn de vulnerabilitate. Şi ea ar fi spus acelaşi lucru. Dar şi eu sunt vulnerabil, mai ales la loviturile ei. Nici nu mai vorbim despre

asta, deşi înainte tot încercam să explicăm totul şi să rezolvăm problemele cu ajutorul cuvintelor.

Pare să fie toamnă, momentul când căldura se duce şi începe sezonul când este înmagazinată pentru iarna ce vine. Momentul în care se izolează ferestrele şi uşile balcoanelor. Când natura însăşi te îndeamnă să te gândeşti la refacerea sau la consolidarea confortului, fizic sau sufletesc. Dar ce e pentru noi septembrie? Nimic. Tăcem, vorbim mai mult cu interjecţii. Fiecare îşi face cafeaua şi omleta pentru sine.

E timpul ca situaţia asta să ia sfârşit. N-ai cum să împărţi o garsonieră.

Dorinţa de a sări în gol de la înălţime apare de fiecare dată când privesc de la fereastra noastră de la etajul şapte. Dar nu-mi dă curajul necesar pentru a sări. Nu m-am născut sinucigaş. Îmi place foarte mult viaţa exterioară, dincolo de existenţa mea. Mă plimb uneori seara pe Hreşceatîk[1] cu mare emoţie în piept, încercând să disting chipurile fetelor în lumina înserării, când îşi aşteaptă clienţii pe băncuţe sau lângă fântâna din preajma cinematografului Drujba. În amurg, la lumina artificială a felinarelor, ele sunt atrăgătoare, ca nişte siluete desenate cu eleganţă, ce promit mult, aducând de regulă cu schiţa abia conturată de pe coperta unei cărţi siropoase. Mă imaginez uşor clientul lor sau chiar un apropiat, un prieten. Dar dacă mă imaginez aşa nu

[1] Artera centrală a Kievului, centrul administrativ și economic al orașului.

înseamnă că şi sunt. Îmi lipsesc multe – hotărârea, banii, libertatea. Dar ele, ca nişte prime rândunele ale modelului de viaţă american coborât de pe marele ecran, se însufleţesc şi roiesc în jurul meu aici, la Kiev. Şi se dovedeşte că sunt atras de această roire care se transformă treptat în viaţă, în viaţa care dă la o parte viaţa trecută, total trecătoare şi plictisitoare prin toate detaliile ei, prin toate elementele ei componente, prin fiecare articol de ziar care o descrie în amănunt.

2

Când eram student la Facultatea de Limbi Străine îmi plăcea să mă împrietenesc cu străinii. De la ei învăţam şi o altă limbă, dar şi un anumit sens al vieţii. Se deosebeau de noi cum se deosebeşte o ciupercă albă de un arici. Deosebirea dintre noi pe dinăuntru putea fi comparată numai cu una exterioară evidentă, ca aceea de mai sus. Avuseseră o altă copilărie, alte jocuri. Îmi povesteau despre un joc care, la un moment dat, pusese stăpânire pe mai multe generaţii de copii care habar n-aveau de copilăria sovietică. Jocul era simplu, trebuia să faci un lanţ din persoane cunoscut, care să te ducă la regina Angliei, de exemplu, sau la Margaret Thatcher – ea era atunci mult mai la modă. Reieşea că fiecare jucător putea, prin intermediul a trei-patru persoane legate între ele, să ajungă până la prim-ministrul englez. Principiul era extrem de simplu: eu îl

cunosc pe el, el o cunoaşte pe ea, ea mai ştie pe cineva care îl cunoaşte personal pe El sau pe Ea. Am încercat atunci să fac acelaşi lucru şi
să ajung în felul acesta până la Brejnev sau la Şcerbiţki[1]. Nu am reuşit. Pur şi simplu, lanţul nu se realiza. Şi uite, acum, deodată, probabil din cauza disperării din viaţa, din existenţa mea, înţeleg cum trebuie jucat acest joc aici, în lumea noastră. Trebuie să încerci să ajungi la criminali. Ei sunt mulţi, sunt printre noi şi unii dintre ei nu-şi ascund neapărat ocupaţia. Acum vreo zece ani ştiam cel puţin doi criminali care-şi ispăşiseră de mult pedeapsa, oameni normali, comunicativi şi chiar gata să-ţi sară în ajutor. E adevărat, pe atunci ei, criminalii, erau altfel, dădeau dovadă de mai mult romantism. Acum orice relaţie se întemeiază pe bani şi crima a devenit pentru unii o profesie foarte bine plătită. Chiar folosesc un cuvânt nou, din engleză, „killer“. E un fel de continuare a tradiţiei americane de îmbunătăţire a imaginii şi a denumirii unor profesii necalificate şi lipsite de prestigiu. Îmi aduc aminte că măturătorul sau omul de la salubritate a fost numit în America „specialist în domeniul stării sanitare a mediului urban“. Dar acolo motivul era mult mai simplu şi mai de înţeles – acela de a conferi măturătorilor mai multă încredere în sine şi respect. Însă la noi a ieşit altceva. Pur şi simplu,

[1] *Volodimir Vasiliovici Șcerbițki* (1918-1990), conducător al Partidului Comunist Ucrainean, figură importantă în Politbiuro, apropiat al lui Brejnev și susținător al lui Gorbaciov.

a ieşit că un criminal cu calificare superioară, care lucrează exclusiv la comandă, primeşte denumirea de „killer“. Şi aşa, cel de mai înainte, criminalul de rând, romantic, criminal la beţie sau din gelozie, o să rămână tot criminal. Ăştia sunt şi prinşi, sunt şi închişi, în timp ce killerul rămâne imposibil de prins şi de văzut.

Gândurile astea mă aduc singure la problema care a încercat de mai multe ori să răzbată din subconştient. Că doar de câţiva ani tot caut o ieşire din fundătura vieţii mele. Dar o caut mai mult în minte, mai mult în fanteziile mele. Însă acum soluţia a apărut singură, nu ca o ieşire din această situaţie, ci chiar din viaţă. Sunt cam prea plin de viaţă pentru un sinucigaş, dar pentru o victimă sunt cum nu se poate mai potrivit. Un exemplu minunat de nedreptate a sorţii: un bărbat deştept, în floarea vârstei, cu multe oportunităţi înainte să fie ucis la comanda cuiva! Reputaţia de victimă a unui criminal plătit îmi provoacă imaginaţia. Îmi închipui cum vor cădea pe gânduri numeroasele mele cunoştinţe când îşi vor da deodată seama că nu ştiau, practic, nimic despre mine, că eu, cel pe care-l cunoşteau, cu care au băut vin sau cafea, eram un tip implicat în afaceri care necesită anchete sau criminali plătiţi. Îmi imaginez cum toţi vor fi audiaţi ca martori, vor fi interogaţi, li se vor pune zeci de întrebări „delicate“. „Avea duşmani?“, „Cu ce se ocupa?“, „Cine ar fi putut fi interesat de moartea lui?“ şi aşa mai departe. Mai rămâne să găsesc un

criminal ieftin, bani pentru onorariul lui, şi apoi crima mea ideal planificată va deveni unul dintre multele alte cazuri nesoluţionate. Un sfârşit plin de dramatism al unei vieţi fără rost. Iar crimele enigmatice mai au o trăsătură interesantă: despre ele se vorbeşte adesea în ziare, în cărţi, sunt relatate în detaliu, cu menţionarea numelui victimei, aşa că voi avea o şansă reală de a rămâne în memoria colectivă dacă nu a secolului, măcar, în tot cazul, o bună bucată de timp.

3

Toamna întârzie. Sau natura nu mai are bani pentru vopseaua galbenă şi roşie, de parcă ar copia situaţia financiară deplorabilă a ţării. E adevărat, seara e mai răcoare şi uneori plouă puţin. Dar imaginea frapantă a ofilirii naturii nu iese deloc. Însă oamenii se ofilesc văzând cu ochii, iar cu – văzând cu ochii mei, în oglindă. Prietenii mă sună să-mi spună cât de rău le e. Iar eu tac, îndurând totul şi ascunzând de toată lumea, de parc-ar fi o idee preţioasă, ieşirea perfectă din fundătura vieţii.

Soţia mea a început să vină acasă tot mai târziu, uneori după miezul nopţii. Se dezbracă pe întuneric şi se culcă pe marginea ei de canapea, sub plapuma ei. Fiecare sosire a ei mă trezeşte şi mă deranjează. Şi dacă nu mă trezeşte, mă enervează şi mai tare. Nu vine dinspre ea niciun fel de căldură, şi simplul gând la o femeie care nu-

ţi aduce căldură mă înrăieşte şi mai mult, mai ales când mă gândesc concret la ea, la femeia care e alături.

Miercuri seara m-am hotărât să mai zăbovesc în centru. Aveam puţini bani şi o idee destul de precisă legată de ce se putea face cu ei. Mai pe scurt, voiam să mă îmbăt. Dar nu solo, cel puţin în duet. Cifra ideală, „trei“, m-ar fi bucurat şi mai mult, dacă, desigur, cei trei ar fi fost cunoştinţe apropiate. Nu-mi plac, la beţie, tovarăşii întâmplători. Spre ora şapte am ajuns în Piaţa Kontraktovaia, unde, într-unul din magazinaşe, l-am văzut de vreo două ori prin fereastră pe fostul meu coleg de clasă, Dima Samorodin. Nu ne mai văzuserăm de la şcoală, dar el nici atunci când l-am văzut prin fereastra magazinului servindu-şi clienţii nu m-a văzut. De aceea mi se părea că o întâlnire neaşteptată ar fi fost pentru el mult mai plăcută, cu atât mai mult cu cât la şcoală ne împăcaserăm bine şi nimic nu apropie oamenii mai mult ca un trecut comun, fie el şcoală sau puşcărie.

Gândurile mele s-au confirmat. Imediat ce am intrat în magazin cu aerul unui cumpărător căzut pe gânduri, m-a şi recunoscut şi m-a strigat. În timp ce-i servea pe adevăraţii cumpărători îmi punea numeroase întrebări despre foştii noştri colegi, interesându-se pe cine şi unde am văzut ultima dată şi cu ce se ocupă fiecare. Nu am prea putut să-i satisfac dorinţa. În toţi anii ăştia avusesem parte de cinci-şase întâlniri

întâmplătoare cu prieteni din copilărie, despre care i-am şi povestit.

— Mai aşteaptă-mă o jumătate de oră, m-a rugat el. Şeful o să vină după încasări şi atunci o să închid şi o să putem să stăm puţin de vorbă aici…

Am dat din cap cu bucurie. Dar nu am vrut să aştept în magazin, aşa că am plecat să mă plimb în Podil.

Luminile strălucitoare, liniile şi literele de neon ale denumirilor idioate ale unor cafenele şi restaurante alungau întunericul serii. Când am ieşit din sfera de lumină a reclamelor şi luminilor, m-am aşezat pe o băncuţă lângă statuia primului budist ucrainean, Grigori Skovoroda[1]. Pe băncile celelalte, profitând de întunericul din preajma statuii, se sărutau siluete fericite. Numai eu nu mă sărutam cu nimeni lângă statuie şi, din această cauză, îmi simţeam neîmpli- nirea. „Ce-mi lipseşte?“ m-am gândit. „Sunt încă tânăr, simpatic, nu sunt gras. Încă pot fi considerat atrăgător. Desigur, nicio femeie nu mă va aborda prima cu întrebarea: «Îmi daţi voie să vă sărut?» Ce-i cu mine? Doar acum vreo cinci ani chiar îmi plăcea să las perplexe femeile cu asemenea întrebări. Şi acum?“

Când am revenit în magazin, nu mai era niciun client.

— E în ordine, a spus Dima. A luat încasările. Putem să ne închidem aici.

---

[1] Grigori Savvici Skovoroda (1722-1794), filosof, poet şi pedagog ucrainean.

A acoperit vitrina. A tras uşa metalică grea şi parcă ne-am izolat complet de lumea de afară, parcă ne aflam în cabina unei nave cosmice, numai că, judecând după sticlele, conservele şi celelalte obiecte de pe rafturi, se putea spune că era vorba de o navă occidentală.

Dima m-a invitat la o măsuţă albă de plastic şi s-a dus spre rafturi.

— Ce bem? a întrebat.

— „Tot ce e-n jur e al poporului, tot ce e-n jur e-al meu“[1],

— Hai, nu te jena! m-a încurajat Dima, stând lângă şirurile de sticle. Fac cinste. Aici am ca primă două sticle pe zi, dar, dacă e vorba de mai mult, le cumpăr, cu reducere…

— Atunci whisky.

Am băut whisky cum se bea, din păhărele de cristal, dintr-o înghiţitură. Pentru asta, păhărelele au fost scoase temporar de la vânzare.

— Pe Jen’ka Dolgov l-am văzut ultima dată acum trei ani, a spus Dima. Lucra ca măcelar la magazinul alimentar de lângă Operă. Iar Ceremis a plecat la Volgograd. A chelit de groază în ultimul timp…

— Eu am întâlnit-o o dată pe Galia Kolesnicenko… am spus şi eu. Chiar aici, în Podil…

După ce am băut whisky-ul, ne-am hotărât să încercăm şi ginul.

— De fapt, se bea cu apă tonică, a zis Dima,

[1] Parafrază a unei lozinci sovietice.

deschizând sticla. Dar am vândut-o azi pe toată. Nu-i nimic, e bun şi aşa. Îl mai ţii minte pe Melniciuk de la B?

— Da.

— Acum doi ani a primit pedeapsa capitală, dar apoi i-a fost comutată la cincisprezece ani.

— Pentru ce? am întrebat.

— Omor. A furat de la un cărăuş cinci mii de parai şi, pentru a-l speria, a aruncat ziua, pe fereastră, o grenadă, şi în casă erau soacra şi băieţelul. Doi morţi…

— Da, am încuviinţat eu. Murdar.

Discuţia a deviat spre poveştile de groază cu crime din zilele noastre. Am deschis o cutie de măsline din Cipru şi o conservă de crabi din Kamceatka. Pe un asemenea fundal am băut şi am mâncat pe săturate. Faţa rotundă a lui Dima se înroşise, ochii îi ardeau. Cred că nici eu nu arătam mai bine. Între timp începuserăm să vorbim despre venituri – cuvântul „salariu“ a ieşit deja din uz. Dima câştiga trei sute de parai plus prime în marfă, pe care, de regulă, le bea şi le mânca cu prietenii. Eu, din păcate, nu prea puteam să mă laud cu realizări materiale.

— Şeful meu are cinci-şase mii pe lună, mai are încă cinci magazine în Podil şi o casă de schimb valutar, a povestit Dima. Dar nu-l invidiez…

— Ascultă, nu ştii cât câştigă killerii? am întrebat eu.

— Păi ce, nu citeşti „ştirile“? În funcţie de importanţa obiectivului, chiar şi cinci-zece mii de

parai…

— Dar dacă obiectivul nu e important?

— Păi, cine vrea să scape de un asemenea obiectiv?

Am ridicat din umeri.

— Ei, cum ar fi un soţ care vrea să scape de amantul soţiei, am mai spus.

Dima a tăcut puţin, apoi a ridicat şi el din umeri.

— Asta e mărunţiş. Amanţii merg fără pază… Nu trebuie să coste prea mult. Poate vreo cinci sute de parai… dar un *profi* serios nu se bagă la asemenea mărunţişuri… Cel puţin, nu cei pe care-i ştiu eu.

Am oftat adânc şi am turnat gin şi pentru mine, şi pentru Dima. În sticlă rămăsese pentru încă un rând. Alcoolul curgea, împreună cu sângele, prin vene şi artere, dar în cap totul era limpede ca lumina zilei.

— Ce, a ta are un amant? a întrebat deodată Dima.

Am dat din cap, mai mult automat decât în semn de încuviinţare. Dar, în principiu, ar fi fost o prostie să mă îndoiesc de existenţa unui amant al soţiei mele.

— Are, are, mi-am întărit prin cuvinte încuviinţarea din cap.

— Am un băiat… De fapt, un *profi*… a început Dima să vorbească şi mai încet. Dacă vrei, o să vorbesc cu el… E de treabă, nici măcar nu ia avans de la apropiaţi… Ai biştari?

Am oftat din nou.

— Acum stau cam prost cu banii…

— Pot să te împrumut, doar e o treabă serioasă… E o problemă de familie… Deci, să vorbesc cu el?

— Da, am oftat eu precipitat. Şi, pentru a confirma cele spuse, am mai dat o dată din cap.

4

După două zile, seara, m-am dus la Dima, la magazin. Nu erau cumpărători. Probabil că încă din timpul zilei ceaţa ce plutea deasupra Podilului, transformată din când în când în ploaie, alungase oamenii pe la casele lor. El stătea în acvariul puternic luminat al magazinului, în spatele tejghelei, şi citea o carte.

— Salut, am dat eu din cap, intrând pe uşa larg deschisă.

— Păi, ce se poate citi pe o vreme ca asta? Chase, normal. Cum o duci? Nu vrei să te încălzeşti?

Am încuviinţat tot dând din cap.

A scos de sub tejghea o sticlă începută de Keglevici cu lămâie, mi-a pus în faţă un păhărel de cristal şi l-a umplut.

Şi-a turnat şi lui. Am dat hotărâţi paharele peste cap. Vodca s-a dovedit uimitor de slabă, de parcă n-ar fi avut niciun grad.

— De dame! a explicat Dima, surprinzându-mi expresia feţei. Stai puţin, închid şi atunci vorbim.

A încuiat uşa, a acoperit vitrina.

— Totul e *allright* ! mi-a transmis Dima, aşezându-se pe locul lui din spatele tejghelei. Tocmai i s-a născut un copil… Chiar el a spus că nu se mai bagă acum în niciun fel de chestie serioasă… Aşa că amantul tău a picat la ţanc.

— Şi cât cere? am întrebat eu.

— Voia şapte sute, dar m-am mai târguit cu el… Ei, şi i-am promis că vei pregăti tu totul în detaliu.

— Ce să pregătesc? m-am speriat.

— Ei, diverse informaţii. Când şi unde se duce. Poate faci o fotografie…

Am căzut pe gânduri când am auzit de fotografie şi deodată mi-am dat seama că în acel moment chiar mă gândeam la ceva abstract, la un amant al soţiei mele pe care nu îl văzusem niciodată. „Doamne“, am exclamat eu în gând, „doar e vorba de mine, despre fotografia mea, despre locurile pe unde merg eu!“. După ce m-am mai liniştit puţin, punând aceste gânduri nebune pe seama vremii proaste şi a vodcii „de dame“ Keglevici, am intrat din nou în jocul pe care îl pusesem la cale.

— Deci, cum e? m-a întrebat Dima după o pauză.

— Referitor la informaţii?

— Da.

— Bine. Şi o să fie şi fotografia. Deci, până la urmă, cât a rămas?

— Patru sute cincizeci de parai. Mai întâi ne-am înţeles cu cinci sute, dar mi-am dat seama că pot să scot mai puţin. Aşa că trebuie să dai o sticlă!

— Şi atunci o să mă întâlnesc eu cu el?

— Cum aşa?! De ce să te întâlneşti tu cu el? O să

te sune mâine-seară şi o să-i spui tot ce trebuie.

După conversaţia de afaceri o alta nu s-a mai legat deloc şi, umplând pauzele dintre păhărele cu anecdote, am mai stat o jumătate de oră înainte de a ne lua la revedere.

Când m-am întors acasă, soţia mea încă nu venise. Am pus de un ceai. M-am uitat la ceas, era trecut de unu. În blocul de vizavi mai erau aprinse numai câteva lumini. Afară era umezeală. Asfaltul strălucea în petele de lumină ale felinarelor. Nu ştiu de ce, mi s-a făcut cald în bucătărie şi am deschis fereastra. Am scos capul, m-am uitat în jos, pe strada pustie. M-am uitat vreo cinci minute, până ce în faţa scării noastre s-a oprit o maşină străină, roşie, cam veche, din care au coborât soţia mea şi un bărbat. M-am speriat, crezând că vor intra amândoi în scară, dar asta nu s-a întâmplat. S-au sărutat la intrarea în scara luminată de un bec şi ea a intrat, iar bărbatul a urcat în maşina lui străină şi a plecat.

„Uite“, mi-am zis, uitându-mă încă la strada care rămăsese din nou pustie. „Probabil că la el mă gândisem la începutul discuţiei de astăzi cu Dima. La fotografia lui. Poate că o să-mi schimb într-adevăr planul, să-l am pe el în vedere? Dar atunci n-ar fi nimic original. O gelozie banală. Şi mai e şi nejustificată, că doar de mult nu-mi mai iubesc soţia şi, mai ales, sentimentul e reciproc. Nu, las’ să trăiască, sau, mai bine zis, las’ să trăiască şi să se bucure amândoi. Deşi cred că această asasinare a mea la comandă va avea efect şi asupra lor.“

Cheia a scârţâit în broască.

— Nu dormi? a remarcat indiferentă, dar cu o oarecare uimire, soţia mea.

— Am băut un ceai şi m-am uitat pe fereastră, am răspuns.

De data asta nu a mai spus nimic. A intrat în cameră.

Am aşteptat până când a stins lumina şi m-am dus şi eu la culcare.

5

Cunoştinţa lui Dima m-a sunat a doua zi seara. S-a recomandat „Kostia“. Mi-a dat două zile pentru fotografie şi pentru „pregătirea informaţiilor“. Mi-a promis să mă sune după două zile şi să-mi comunice cum să-i dau toate astea.

Dimineaţa următoare scot cutia de la nişte ghete iugoslave, de mult purtate şi aruncate. În cutia asta sunt păstrate fotografiile mele, în niciun fel de ordine cronologică, de-a valma, începând cu cele de când eram bebeluş în pielea goală. Chiar şi cele mai recente sunt făcute acum vreo cincisprezece ani, în tovărăşia unor prieteni, adolescenţi toţi. După aceea probabil nimeni n-a mai avut nevoie de mine sau pur şi simplu interesul prietenilor mei pentru fotografii a dispărut. Pun deoparte două fotografii în care apar întreg. Una e în parcul de la Puşcea-Vodiţa[1],

[1] Suburbie în nord-vestul Kievului, unde este amplasată și o stațiune balneară.

cu o sticlă de vin alb de Porto, cealaltă – la un picnic undeva la Sviatoşino, lângă un foc de tabără strălucind în alb şi roşu. Mă apropii de oglindă şi, comparându-mă pe mine, cel de azi, cu cel din fotografii, îmi dau seama că pot da aceste fotografii numai dacă doresc să nu fiu recunoscut şi găsit. Ce să fac? Undeva ar fi trebuit să mai fie nişte fotografii mici, pe care le-am făcut acum vreo trei ani, din dorinţa neîmplinită de a mă duce la şcoala de şoferi pentru a-mi lua carnetul.

După ce beau un nes şi înghesui fotografiile la loc în cutie, o pornesc spre cel mai apropiat atelier fotografic.

Bătrânul fotograf mă chinuie cu pretenţiile sale, care îmi vizează mai ales bărbia.

— Vreţi să fiţi frumos, sau pentru ce vreţi să faceţi fotografiile astea? izbucneşte el într-un sfârşit, după ce am mormăit nemulţumit ceva.

În sfârşit, după ce a apăsat pe butonul aparatului aflat pe trepied, îmi zice să vin după fotografii peste vreo trei zile.

— Vă rog să mă iertaţi! îl implor eu. Am nevoie de ele mâine. Neapărat mâine.

Ridică din umeri.

— Aveţi mare nevoie?

— Da.

— Ei, atunci veniţi mâine după-amiază. Dar să aduceţi ceva pentru urgenţă. Dar vedeţi că nu vreau bani, cine mai are nevoie de ei acum?!

O iau spre staţia de tramvai. Sunt hotărât să mă duc în centru şi să umblu brambura, cum, de fapt,

am umblat toată viaţa. Fără vreun scop, fără grabă, intrând în câte o cafenea şi căutând pe cineva cunoscut.

Ajuns pe Hreşceatâk îmi dau seama de scopul subconştient al hoinărelii mele de astăzi – am nevoie de „pregătirea informaţiilor“ pentru Kostia. Adică să-i spun în ce locuri şi la ce ore se află acolo viitorul lui client. Deci, trebuie să stabilesc în care cafenea mă duc eu cel mai des. Dar, în acelaşi timp, să aleg aceste cafenele şi apoi să intru în ele aşteptând un glonţ în spate sau în ceafă nu e o ocupaţie prea plăcută. Nu sunt psihomasochist. Trebuie să născocesc ceva mai omenesc pentru mine.

O iau pe Bolşaia Jitomirskaia şi cobor în cafeneaua-pivniţă de lângă magazinul de pâine. Întuneric şi pustiu.

Cer o cafea şi încep să mă gândesc.

După a treia ceaşcă gândurile mi se ordonează în poziţie de luptă şi încep să ia cu asalt sarcina primită. Până şi eu sunt mândru de ele, de parcă n-ar avea nici cea mai mică legătură cu capul meu. Totul e genial de simplu – se demonstrează încă o dată acest lucru. Ştiu ce trebuie să fac şi simt o uşurare; se reduce chiar şi acţiunea cofeinei asupra organismului. Mă relaxez.

Nu mai rămâne decât să aleg cafeneaua în care vreau să fiu ucis şi momentul acestui eveniment spectaculos. Desigur, e mai greu să ucizi pe cineva într-un loc public. Şi să dispari apoi, să pleci neobservat, e o sarcină nu mai puţin uşoară, dar

asta nu mai e problema mea. Doar e un profesionist – să facă dovada acestui lucru. Deşi, dacă va fi până la urmă prins şi se va dovedi că a omorât un amant al unei femei, reputaţia mea post-mortem va avea mult de suferit şi moartea mea va deveni mai mult un fapt divers decât o tragedie. Nu, trebuie să-i creez toate condiţiile pentru a putea pleca neobservat. Pentru ca niciodată să nu fie descoperit ucigaşul meu şi niciodată să nu se afle mobilul crimei. Dar pentru a face asta mai am nevoie de o ceaşcă de cafea.

Mă duc din nou la tejghea.

— Tot una mare? întreabă „cafegioaica“ Valia.

— Nu, una mică.

Beau din nou cafea, numai că de data asta pun în ea două cuburi de zahăr în loc de unul, cât pun în mod obişnuit. Şi din nou mă gândesc, mai bine zis revăd în minte toate cafenelele cunoscute, alegând-o pe aceea în care seara, înainte de închidere, sunt mai puţini clienţi. În pivniţa asta, în principiu, spre seară rar poţi găsi mai mult de doi-trei amatori de cafea, numai că treptele sunt aşa de abrupte că, dacă fugi, îţi poţi rupe gâtul pe ele.

Îmi dau seama că, pe lângă toate celelalte, îmi mai fac griji şi pentru sănătatea lui Kostia, deşi nu l-am văzut niciodată şi nu sunt sigur că în ultimul moment voi reuşi să-l şi văd.

6

Bătrânul fotograf nu m-a păcălit. Fotografia a ieşit foarte bine, pur şi simplu parcă e un portret de actor. Am un zâmbet abia perceptibil şi, din acest motiv, enigmatic, şi în ochii mijind de inteligenţă ceva care e *à la* Lenin.

Afară e o ploaie de seară. Stau în bucătărie şi mă delectez cu singurătatea. Beau ceai de măceşe. Mă gândesc la surpriza pe care i-o pregătesc soţiei. Şi nu mă gândesc deloc la relaţiile noastre sau la lipsa lor ca fiind la un alt nivel – ea n-a dormit acasă noaptea trecută şi a trecut în grabă abia de dimineaţă, pentru a lua ceva sau pentru a se schimba. Era dimineaţa devreme, încă dormeam şi mai mult i-am simţit sosirea decât am văzut-o.

În lipsa ei simt ceva divin, ceva uman în ceea ce mă priveşte. Şi nici această ploaie de seară nu ar fi aşa de emoţionantă dacă ea ar fi alături, sau măcar în aceeaşi încăpere. Sunt oameni a căror absenţă produce bucurie sau chiar o senzaţie de fericire. E rău când un asemenea om se dovedeşte a fi tocmai soţia ta.

Telefonul care a început să sune nu tulbură atmosfera plăcută a serii. E Kostia.

După ce află că totul este gata, mă roagă ca dimineaţa să-i pun un plic cu fotografia şi „informaţiile“ în căsuţa poştală 331 de la oficiul poştal 25, care se află chiar în capătul străzii

Vladimirskaia, aproape de biserica Sf. Andrei.

După convorbirea telefonică simt o oboseală puternică abătându-se deodată asupra mea, pe neaşteptate. Vreau să dorm. Ploaia de seară sună tot mai adormitor. Dar, înainte de a mă duce la culcare, trebuie totuşi să mă mobilizez să iau un calendar şi o foaie de hârtie. Cu calendarul în faţă aleg ziua viitorului meu asasinat: joi. Am sentimente foarte diferite legate de această zi. Cândva, într-o joi, am făcut cunoştinţă cu o fată şi tot atunci am invitat-o la o cafea. Se petrecea în Podil şi după aceea, de-a lungul unui an fericit, sau poate mai mult, i-am dat acestei cafenele numele „cafeneaua de joi“. E la trei minute de mers de Piaţa Kontraktovaia. Tocmai pe linia de tramvai care duce la portul fluvial. Cafeneaua, care nu are nici până în ziua de azi vreo denumire, e întunecoasă, prost luminată, cu două săli mici. Desigur, aş putea alege un „loc al crimei“ mai simpatic, mai cuviincios. Dar vreau tocmai această cafenea.

Pe foaia de hârtie scriu „joi 12 octombrie 18:00, cafeneaua de pe strada Braţkaia, lângă staţia tramvaiului 31 în direcţia Piaţa Pocitovaia“. Pun fotografia şi biletul în plic şi mă duc să mă culc, având sentimentul datoriei împlinite.

7

Marţi

Dimineaţa găsesc la poşta respectivă camera cu căsuţele poştale şi pun plicul în căsuţa 331.

Mai am de trăit două zile şi jumătate şi trebuie să decid cum să le trăiesc, că doar timpul rămas este atât de limitat, încât, cu puţin efort, se pot calcula precis şi secundele, ca să nu mai vorbesc de minute şi ore.

După ce plec de la poştă nu am chef să mă întorc acasă. Vremea e frumoasă, a venit, probabil nu pentru mult timp, „toamna aurie“, fără vânt, cu frunze galbene şi roşii, o răcoare permanentă, revigorantă, şi un cer albastru-albastru. Dacă în rai ar veni toamna, probabil că aşa ar fi.

Pe Andriivski Uzviz cobor încet spre Podil. Galeriile şi micile prăvălii de-abia se deschid. Cel mai puternic zgomot îl provoacă pe această stradă pantofii mei care lovesc, cu tălpile lor tari, pavajul trotuarului.

Fără să mă gândesc în mod deosebit la un drum anume, mă trezesc în cele din urmă pe Braţkaia, în acea cafenea „de joi“. Din fericire e încă deschisă şi un tânăr cu înfăţişare de student, băgat într-un colţ, îşi bea probabil prima cafea pe ziua de azi. Iau şi eu una mică şi mă aşez la o măsuţă în colţul celălalt. Şi atunci încep să mă gândesc la ultimele ore şi minute ale vieţii mele. Aş vrea să iau o foaie de hârtie şi un pix şi să fac un grafic exact sau un plan de acţiune şi de întâlniri. Şi nu cum îl fac de obicei, ci în aşa fel încât măcar o dată jumătate din plan să-l pot tăia în semn că a fost îndeplinit. Dar nu am la mine

hârtie. E adevărat, în buzunarul sacoului am un pix.

Mă uit la băiat, văd servieta lui diplomat.

— Vă rog să mă scuzaţi, îi spun. Nu aveţi cumva o foaie de hârtie?

Scoate în tăcere din diplomat un caiet obişnuit şi-mi rupe o foaie dublă.

Eu îmi aranjez foaia în faţă, adunându-mi gândurile, şi el tot mai scormoneşte în diplomat printre cărţi şi caiete.

„Marţi 10 octombrie“, scriu.

Apoi mă uit la ceas. Zece şi jumătate.

Ce aş putea să fac azi? Acum? Dimineaţa pare a fi un timp nefolositor. Dar şi când mă gândesc la cunoştinţele şi la prietenii pe care aş vrea să-i văd, îmi dau deodată seama că dorinţa mi-a venit dintr-un impuls sentimental de moment. Nu e nimic important în aceste posibile întâlniri. Să-mi iau la revedere? Dar care e rostul – doar eu nu trebuie să ştiu nimic despre moartea mea! Şi de întâlniri obişnuite, pentru a flecări puţin, m-am cam săturat. Poate să mă întâlnesc cu Nina, femeia pe care aproape am părăsit-o înainte de nunta mea. E adevărat, eram deja mai mult prieteni decât iubiţi, deşi asta nu ne împiedica să ne purtăm uneori ca nişte îndrăgostiţi. Era un fel de pasiune stinsă şi potolită, pe care nici eu, nici ea nu voiam s-o uităm. Asta probabil pentru că, atunci când o pomeneam, se trezea în noi, aruncându-ne unul în braţele celuilalt. După aceea discutam liniştiţi la un ceai nefirescul relaţiilor noastre şi promiteam

să încercăm ca în continuare să fim numai prieteni. Dar totul se repeta la nesfârşit. Şi, în cele din urmă, nu ne-am mai văzut, vorbeam doar la telefon, şi asta din ce în ce mai rar. Apoi am văzut-o întâmplător cum se îmbrăţişa cu un bărbat frumos, sigur pe el. Ieşeau din cafeneaua ungurească Bon-Bon. Şi atunci am înţeles că acea parte a vieţii mele se încheiase. Şi deodată m-am simţit liniştit. M-am simţit liniştit pentru ea. Şi am încetat s-o mai sun, considerând că acum nu mai are nevoie de aşa ceva. Nici ea n-a mai sunat.

„S-o sun pe Nina“, scriu pe foaie şi mai iau o gură de cafea.

Foaia mă enervează cu albeaţa ei, cu ideea de început. Toate dorinţele mele, toată grija mea neaşteptată faţă de timpul care mi-a mai rămas din viaţă şi-au pierdut orice noimă. Ce întâlniri? Ce telefoane? Nimeni nu are nevoie de nimeni, şi nici eu nu am nevoie de nimeni. Lucrul devine deodată aşa de evident, încât mă trec fiorii. Această evidenţă a lipsei mele de însemnătate ţi de rost în lumea asta mă duce spre gânduri mult mai pozitive, la gânduri legate de faptul că hotărârea luată cu privire la asasinarea mea era singura posibilă. Mai iau o cafea şi deja privesc indiferent situaţia. Şi tai de pe listă acest telefon inutil de dat Ninei. Acum sunt complet liber să-mi consacru restul timpului numai mie şi nimănui altcuiva.

Băiatul din colţul opus se ridică şi iese, iar eu rămân singur în cafenea. Barmaniţa pleacă în

anexă. Din cauza aranjamentului interior, în cafenea e întuneric. Iar afară soarele luminează inutil în acest anotimp. Deşi, desigur, milioane de cetăţeni se bucură de el. Cetăţeni obişnuiţi să se bucure de lucruri inutile. Şi eu sunt la fel.

În seara aceea, joi, să stau mai aproape de ieşire. Aşa va fi mai bine.

8

Miercuri

Miercuri dimineaţa pe geam se vede plutind ceaţa. După ce mă dau jos din pat, mă apropii imediat de fereastră. Apoi mă uit în jur, îmi dau seama că soţia mea iar n-a dormit acasă. Asta îmi explică senzaţia de vioiciune. Trebuie să-mi umplu cumva această zi de la sfârşitul vieţii mele. Nu am chef să hoinăresc prin ceaţă, deşi ceaţa, probabil, e o chestiune cu adevărat matinală.

În bucătărie pun ceainicul pe aragaz şi mă aşez la masă.

„Uite, se termină şi viaţa“, mă gândesc şi simt în intonaţia vocii mele interioare o bătrâneţe prefăcută. Ca şi cum cu fiecare zi care mă apropie de joia aleasă devin treptat un bolnav din ce în ce mai convins că boala lui e incurabilă.

Să bei un ceai având ceaţă la fereastră e ceva ce aminteşte de un spital scandinav de lux pentru bolnavi incurabili, sau poate Bergman s-a strecurat în asocierile mele.

Anul acesta nu mai apuc zăpada.

Dar dacă în iarna ce va veni nu va fi zăpadă deloc, şi eu n-o să mai văd asta?

De fapt, nu e mare pierdere. Asta va însemna o economie la bugetul oraşului, epuizat de regulă de strângerea zăpezii.

Gânduri mărunte îmi năpădesc capul. Nu există în ele nimic înălţător, nimic cu adevărat filosofic. De parcă şi eu am fost întotdeauna un om mărunt, lipsit de profunzime. Şi acum, într-adevăr, singurul lucru care mă poate înălţa, dacă nu în ochii mei, măcar în ai altora, e moartea prematură. Sună prosteşte. Probabil un somn bun şi o trezire liniştită, cumulate cu perceperea ulterioară a ceţii curate, primordiale, nasc asemenea nimicuri sau cel puţin generează gânduri banale.

Ar fi bine să scriu câteva scrisori unor cunoştinţe de mult uitate. Ceva despre planurile mele. Asta îmi va îndepărta gândurile de la ziua de joi şi-i va conferi tragism celei de vineri.

Fără să-mi termin ceaiul, mă duc în cameră după pix şi hârtie.

„Dragă Tania“, îi scriu la Moscova unei tinere femei divorţate cu care mi-am petrecut cândva concediul în Crimeea, după care ne-am trimis vreo două scrisori foarte călduroase. „Iartă-mă că nu ţi-am mai scris de mult. Viaţa în ultimii doi ani s-a năruit încetişor şi uite, în sfârşit, s-a prăbuşit de tot. Acum nu mai am nici serviciu, nici familie. Am ajuns din nou în punctul zero, de start, şi am din

nou toate căile deschise. Tinerii au la noi mereu cale liberă. O să încep să mă gândesc la viitor peste vreo două zile, dar deocamdată sunt trist din cauza trecutului. Dar sunt trist nu în mod sincer, ci mai degrabă din cauza tradiţiilor ortodoxe din gene. De fapt, nici nu sunt trist, ci mai degrabă îndurerat. Cuvântul ăsta se potriveşte mai bine. Cred că, atunci când durerea se va duce, când nu voi mai fi trist şi nu voi mai plânge, adică peste nouă sau peste patruzeci de zile (sau ore?), o să mă pregătesc să vin la Moscova. Aş fi foarte bucuros să ne vedem, să ne amintim de trecut, de prieteni, de amici. Dacă ai timp şi dispoziţie, scrie-mi. Adresa e pe plic. Te sărut…“

Am scris epistola uimitor de uşor, dintr-o suflare. Am impresia că voi mai scrie încă vreo zece, să se ducă tot aşa de uşor şi ceaţa, dar mă opresc la timp.

Sună telefonul. Trebuie să mă duc în cameră.

E soţia mea. Mă anunţă cu o voce seacă – va trece cu un coleg, cu maşina, pentru a-şi lua lucrurile.

— Nu cumva maşina colegului e roşie? o întreb.

Închide telefonul.

Nedorind ca în această zi să mă întâlnesc cu soţia şi cu „colegul“ ei, mă îmbrac repede şi plec.

Ceaţa încă ţine loc de văzduh. Merg încet – alături, pe şosea, precaute, maşini care pipăie drumul cu farurile galbene. Şi oamenii merg oarecum ciudat, apărând parcă de niciunde şi dispărând imediat în ceaţa lăptoasă. Ziua de

miercuri a început sub auspicii mistice, de parcă din această ceaţă ar trebui să apară imediat o altă lume, nouă, în care totul va fi bine şi în care vor putea să se ducă toţi cei care nu s-au acomodat şi nu s-au împăcat cu vechea lume.

O iau spre centru. Vreau să merg cât se poate de mult prin ceaţă. Să ajung până la Podil, până pe Braţkaia. Poate că n-are niciun fel de noimă, dar, amintindu-mi de alde Celiuskin[1] şi de timpul eroilor şi trăind eu în acest timp, total opus, vreau uneori să realizez imitaţii, nevăzute de alţii, ale unei vieţi eroice normale. Şi uite, în ultima miercuri a vieţii mele merg prin ceaţă de la un capăt la altul al oraşului. Merg pentru a ajunge acolo şi a primi ca premiu o ceaşcă de cafea. Şi e una dintre ultimele.

Traversarea durează puţin peste două ore. Şi, la drept vorbind, când intru în cafenea şi mă apropii de tejghea, nu mai simt niciun fel de solemnitate a momentului. Mişcarea prin ceaţă îl deposedează pe om de senzaţia de spaţiu, deci îl deposedează şi de posibilitatea de a aprecia drumul parcurs. Chiar aşa este.

Lumina slabă din cafenea e aprinsă, dar afară totul e cenuşiu. Mă aşez în colţ, la măsuţa mea preferată. Se pare că azi sunt primul client. „Cafegioaica“ stă impasibilă în spatele unei cafetiere ungureşti înalte şi citeşte o carte. Îşi ridică privirea din pagini numai un minut, pentru

[1] Semion Ivanovici Celiuskin (probabil 1700-1760), ofițer de marină și explorator polar rus.

a-mi face cafeaua. Şi se aşază la loc.

În cafenea intră o fată cu o şapcă de piele şi o scurtă cenuşiu-închis, care seamănă cu o scurtă de vară model vechi. Are în mână un bloc mare de desen, iar pe umăr un rucsac din piele. După ce îşi ia cafeaua, se aşază în partea cealaltă a intrării.

Tare aş vrea să intru în vorbă ea, să facem cunoştinţă. Dar concentrarea şi îngândurarea ei mă opresc.

Termin de băut cafeaua şi ies din cafenea. Plec să hoinăresc mai departe. În ceaţă. Percepţia pe care o am eu asupra ceţii, desigur, nu e aşa de veselă, naivă şi impresionantă ca a Ariciului în ceaţă[1]. Dar totuşi e uşor să hoinăreşti şi prin cap îmi trec tot felul de gânduri. Se pare că ultima mea zi va fi cea mai plictisitoare din viaţă, dar asta nu mă mai mâhneşte deloc.

9

Joi

Miercuri spre seară ceaţa s-a mai risipit un pic sau, amestecată cu întunericul, a devenit mai puţin perceptibilă. Când am revenit acasă, dispoziţia mi s-a îmbunătăţit. Am observat lipsa a numeroase mărunţişuri şi obiecte de detaliu ambiental, luate de fosta mea soţie. Parc-ar fi făcut curăţenie în urma ei – dispăruse şi

[1] Film clasic sovietic de desene animate din 1975, după o poveste de Serghei Kozlov.

deşteptătorul cu baterie, şi tot felul de casetuţe, perii de păr. De fapt, apartamentul mi s-a părut mai intim decât fusese înainte. M-am plimbat prin el, trăgând adânc aer în piept.

În noaptea de miercuri spre joi am avut vise colorate. Nu reţin niciunul dintre ele, dar senzaţia de culoare e aşa de puternică, încât după ce mă trezesc încă mai vreau să ţin ochii închişi şi să continui să le văd.

Dar trebuie să mă gândesc la altceva. Trebuie să mă pregătesc pentru seară.

Fac o baie, mă bărbieresc. Mă pieptăn. Mă pregătesc aşa de atent, de parcă aş merge să fiu martor la o căsătorie. După ce-mi pregătesc hainele pentru seară, mă aşez la cafeaua de dimineaţă.

Seara vine pe neaşteptate.

În general, ora 4 poate fi numită „seară“ numai toamna sau iarna.

Mai am două ore de viaţă şi nu trebuie să mă grăbesc ca să finalizez cine ştie ce treburi. N-am niciun fel de treburi. Totul e gata sau nu mai arc nevoie de finalizare. Şi mă aflu într-o dispoziţie înălţătoare – în sfârşit pot să am încredere în mine, în capacitatea mea de a fi ferm şi cu sânge rece. Poate că din cauza asta nu merită să organizez un spectacol solo tragic, că doar nu l-am gândit pentru a-mi verifica posibilităţile, dar faptul că posibilităţile totuşi „sunt verificate“ nu poate decât să mă bucure.

În buzunarul scurtei, înainte de a ieşi, îmi pun

buletinul şi scrisoarea. Mai zăbovesc puţin pe hol, gândindu-mă ce să mai iau la mine, pentru ca aceia care vor întoarce pe dos buzunarele răposatului să aibă ce găsi şi ce să considere indiciu pentru elucidarea crimei. Dar nu-mi mai trece nimic prin cap.

La plecare trântesc uşa şi imediat simt stângăcia gestului.

E clar, sunt totuşi nervos.

Afară e întuneric şi cam rece.

Când ies din metrou în Piaţa Kontraktovaia mă opresc lângă statuia lui Skovoroda. Mă uit la perechile aşezate pe bănci în jurul lui – ce loc ciudat pentru începutul unei poveşti de dragoste sau al unor *lovestory* de scurtă durată! Poate că spiritul primului budist ucrainean, Skovoroda, încă mai pluteşte deasupra acestui loc, atrăgând aici tinerii. Nu atât spiritul budistului, cât al primului hippy naţional care a mers pe jos prin toată Ucraina şi pe la hotarele ei ruse. Uite-l, un ideal nerecunoscut oficial pentru noul tineret ucrainean. Dacă portretul lui ar fi ridicat deasupra mulţimilor de tineri muncitori, atunci aceştia ar porni-o cu milioanele pe jos prin Ucraina şi pe la hotarele ei ruse!

Dar timpul trece şi doresc să mai apuc să-mi beau cafeaua. Un gând nobil – pentru un împătimit al cafelei ultimul espresso dublu este ceva sfânt, aşa cum e ultima ţigară pentru un fumător!

Mă depăşeşte un tramvai, revărsând pe strada Braţkaia, întunecată, o lumină galbenă, lichidă,

imediat absorbită de asfalt. O cotesc spre Nipru şi din nou se face întuneric. Numai ferestrele luminate, izolate, ale caselor mai aruncă o lumină slabă în stradă.

A mai rămas un cvartal şi jumătate.

Încetinesc pasul. În cafenea nu am nevoie de mai mult de zece minute.

Dar cvartalele din Podil sunt parcă de jucărie, oricât ai încetini, în câţiva paşi ai şi ajuns.

Intru în cafenea. Din pereţi se aude încet Şufutinski[1]. Încet, pentru că volumul a fost dat la minimum. Locul meu e liber. În prima sală se află un grup de bărbaţi care beau vodcă. Un cuplu stă înghesuit la o măsuţă din colţ. Şi din cealaltă sală se aude ceva gălăgie. Îmi iau ceşcuţa şi mă aşez la locul ales de mult. Îmi scot ceasul de la mână şi îl pun pe masă. Beau cafea, o cafea bună, tare. De parcă această „cafegioaică“ ştie că e ultima mea ceaşcă şi a încercat să o facă foarte bună.

Mai am cincisprezece minute din viaţă.

Simt cum îmi tremură mâinile.

În cafenea intră două fete, comandă câte cincizeci de grame de lichior.

— Dar repede, vă rog, le previne „cafegioaica“. Azi închid mai devreme, e ziua fiului meu.

Mă uit din nou la ceas – şase fără douăsprezece minute.

Termin de băut cafeaua şi mai comand una mică.

— De ce-ţi tremură aşa mâinile? mă întreabă

[1] Mihail Șufutinski, cântăreț rus foarte popular.

„cafegioaica“. Ai tras cam mult aseară?

Dau din cap, fără să doresc să-i încurajez compătimirea.

— Păi, ţie nu-ţi trebuie cafea, îţi trebuie ceva mai tare, mă sfătuieşte ea. Ia Keglevici!

— N-am bani.

— Hai, îţi dau pe credit, spune şi-mi toarnă o sută de grame.

— Mulţumesc.

Iau cafeaua şi suta de grame şi revin la măsuţa mea.

E şase fără cinci când „cafegioaica“ începe să se enerveze, apucându-se să-i zorească şi să-i dea afară pe toţi. Bărbaţii îşi termină de băut vodca şi, fără niciun protest, ies grămadă afară. Din sala a doua ies alţi oameni cherchelţi.

Mă uit cu privirea îngheţată spre uşa deschisă pe care ies atâţia, dar prin care nu intră nimeni.

— Ei, hai, n-o mai lungi!

„Cafegioaica“ e alături, lângă mine.

Mă uit în jur: în cafenea nu mai e nimeni, în afară de mine şi de ea.

— Îţi spun omeneşte, fii şi tu, te rog, om, îmi zice ea cu frumosul. Vasia al meu face azi optsprezece ani. Trebuie să ajung la timp să fac salatele…

Dau din cap, termin de băut Keglevici-ul, beau şi ultima gură de cafea şi pornesc spre ieşire.

Ieşind, mă ciocnesc cu un tânăr în scurtă de piele. Vrea să intre.

— Gata! îi strigă „cafegioaica“. E închis.

După ce îl las să păşească pe pragul cafenelei, mă dau la o parte şi aud din stradă dialogul lor.

— Hai, măcar o sută de grame! o roagă el.

Strâng ceasul în mână. E întuneric şi e puţin probabil să pot distinge poziţia limbilor, dar nu ştiu de ce am convingerea că tocmai aceste secunde anunţă ora şase seara. Şi, într-adevăr, de undeva, de sus, se aude bătaia unui gong.

Pornesc încet înapoi, pe Kontraktovaia. Merg şi aud paşii unui om care vine în spatele meu. Poate că e el? Poate că tocmai de el m-am ciocnit la ieşirea din cafenea?

Starea mea poate fi comparată numai cu o muţenie profundă. Nu e nici întristare, nici uşurare. Doar o groază ce se amplifică la auzul fiecărui pas al omului din spatele meu. Vreau, dar mă tem să mă întorc.

Când ies spre cotul luminat al liniei de tramvai, mă uit în urmă, dar nu mai e nimeni.

Groaza se duce, dar, odată cu ea, se duc şi celelalte sentimente. Din nou se înstăpâneşte, se revărsă în trupul meu muţenia.

Mă aşez pe o bancă goală de lângă statuia lui Skovoroda. Stau şi nu mă gândesc la nimic. Pur şi simplu respir.

Poate că la ora şase sufletul m-a părăsit, lăsându-mă fără sentimente şi fără gânduri. Probabil că nu i-a plăcut planul meu. Sufletul trăieşte în om şi nu-i place să-şi piardă domiciliul.

Un gând amuzant îmi apare în creierul îngheţat – dacă sufletul a fost alocat trupului meu, iar

trupului îi este alocată o anumită adresă, atunci şi sufletul are o adresă dublă, fapt interzis până de curând de legile noastre sovietice.

Zâmbesc.

Şi mă gândesc la singurătatea lui Skovoroda.

Unii oameni se nasc pentru ca şi după moarte să rămână singuri.

Ceasul arată şase şi douăzeci.

Au trecut primele douăzeci de minute ale vieţii mele neplanificate.

După ce mai stau acolo vreo jumătate de ceas, o pornesc pe jos pe Hreşceatâk, găsesc o prostituată beată, începătoare şi, după ce îi promit că o plătesc de dimineaţă, o duc la mine.

10

Vineri

Azi-noapte ba am avut coşmaruri, ba mi-au apărut nişte imagini idilice şi, în funcţie de asta, ba o îmbrăţişam în somn pe fata al cărei nume îl şi uitasem, ba o împingeam spre marginea patului. De dimineaţă mă trezesc cu o durere de cap. Mă scol, lăsând-o pe musafiră să doarmă dusă. Stau la bucătărie şi beau nes. Mă uit de câteva ori în cameră şi mă mir de somnul ei profund. În sfârşit, reuşesc să o văd mai bine pe musafiră – că doar am făcut cunoştinţă cu ea pe întuneric şi, dacă mai ţin cont şi de starea în care mă aflam aseară, trebuie să admir curajul acestei fete. Dintr-odată

mi se face groază pentru ea – dar dacă, cu cinci minute înainte de întâlnirea noastră, ar fi luat-o un maniac, un sadic?

Gândurile mă duc logic la concluzia că am făcut o faptă bună şi probabil am salvat-o de la bătaie sau de la ceva mai înfricoşător. Dar imediat îmi amintesc faptul că i-am promis s-o plătesc dimineaţa, şi habar nu am ce sumă să-i dau…

Încep să mă simt cam prost. Şi chiar mă bucur de somnul ei profund. Dar ceva trebuie să fac. Poate să împrumut de undeva nişte bani, ca să-i dau. Şi din nou gândul că trebuie să fac rost de bani pentru a-i da prostituatei mă cufundă în noroi şi mă încruntă. Desigur, am şi de ce să mă încrunt.

— Hei! se aude din cameră un glas dulce, şoptit. Hei, unde eşti?

Apar în uşă şi întreb:

— Cafea?

Se întinde. Pe faţa plină de pistrui îi apare un zâmbet. Şi dă din cap ca un copil. Se ridică puţin, îşi îndeasă perna la spate şi se aşază aşa în pat, jumătate culcată, jumătate

— Numai că am doar nes, mai apuc să zic, dispărând la bucătărie.

Apa fierbe repede şi-i pregătesc cafeaua.

E frumoasă, prea frumoasă pentru o prostituată. Şi prea tânără. Păr castaniu-deschis, un pic degradat de chimicale, cu bucle ce cad pe umeri, tăietură tătărească a ochilor, un nas mic, ascuţit. Buze subţiri, dar roşii – oare ne-am sărutat aseară? Nu mai ţin minte şi-mi pare rău că nu mai

reţin atingerea acestor buze.

— Vii?

— Vin, răspund.

Mă aşez pe marginea patului. Îi întind ceşcuţa.

— N-ai cumva ciocolată? întreabă.

Dau din cap că nu, cu părere de rău.

— Ei, nu-i nimic, zâmbeşte ea.

„Oare cum o cheamă?“ Mă chinuieşte această întrebare.

— Scuză-mă, începe ea. Eşti bun, dar nu mai ştiu cum te cheamă…

— Tolia, spun şi mă folosesc imediat de prilej pentru a mă scuza şi eu că am o memorie proastă.

— Lena… Pe bune, adică aşa cum e în buletin… Iar „acolo“ sunt Vika…

— Hai, mai bine să fie Lena…

— Bine, pentru tine o să fiu Lena…

Dimineaţa se încheie spre seară.

— Trebuie să plec… spune Lena şi ridică din umerii

Tocmai mă pregătesc să mă plâng de bani, de faptul că plătesc cu sfinţenie datoriile, dar că acum nu am bani…

— Las-o baltă, zâmbeşte ea. Lena nu ia bani. Uite, dacă ai fi făcut cunoştinţă cu Vika, ar fi trebuit să scoţi 20 de dolari… Pa!

Ne sărutăm la despărţire.

— Dacă o să vrei, o să mă găseşti, îmi spune ea de pe scară şi tocurile încep să-i ţăcăne.

— Merge liftul! strig.

— Ei, las’ să meargă! îmi răspunde ea.

Iar afară e întuneric. Seara de toamnă împrăştie tristeţe, dar nu sunt trist. Sunt vesel. Mă gândesc că e o a doua naştere, sau o a doua respiraţie. Ceva nou ceva care dă speranţe de viitor.

11

Seara

Pe la şapte seara sună telefonul.

E fostul meu coleg Dima.

— Ştii, ceva n-a funcţionat aseară… A trecut pe la mine Kostia. M-a rugat să-ţi transmit scuze… Ai puţin timp

— Bineînţeles că am, zâmbesc eu în receptor.

— Treci pe la mine, o să luăm câte-o cinzeacă.

Accept cu plăcere.

Rămân la Dima până la miezul nopţii. În magazinul închis e cald şi plăcut, merge un radiator puternic şi am senzaţia că ne aflăm lângă un şemineu.

După ce am băut, ca să ne dezgheţăm, o sticlă de vin roşu unguresc, ne apucăm să bem vodcă Nikolai cu lămâie. Merge foarte bine cu ficat de batog şi mă gândesc că, pentru a simţi toată bogăţia vieţii, trebuie într-adevăr să lucrezi într-un magazin alimentar sau cel puţin să ai o rudă apropiată care e vânzător. E adevărat că eu sunt un fost coleg de şcoală, dar am pur şi simplu noroc. Mulţi oameni nu-şi mai recunosc foştii

colegi de şcoală.

— Ştii, revine Dima la o discuţie serioasă după ce ne-am încălzit puţin de la vodca cu lămâie. Se pare că i s-a stricat ceasul. Pe scurt, a ajuns acolo numai după ce cafeneaua s-a închis… De fapt, este un băiat punctual. Aşa că nu te impacienta, o să facă tot el ce trebuie, e o chestiune de onoare. La ei asta e ceva foarte serios. Gata, am spus şi am şi uitat! Viaţa e ceva de lux, sunt multe chestii în ea. Aseară am făcut cunoştinţă cu o fată! Este coafeză. Uneori, uite, faci cunoştinţă aşa şi ai vrea să te însori. Poate că o să mă şi însor cândva. Mai întâi trebuie să-mi cumpăr apartament…

— Eu am deja apartament, spun. Soţia mea a plecat.

— O să se întoarcă! vrea să mă liniştească Dima.

— Mai bine nu.

— Păi ai scos-o din spaţiu?

— Nu.

— Deci încă nu e apartamentul tău. Ştii, uite, eu, când o să am apartament, n-o să trec pe nimeni altcineva în spaţiu. Atunci eu voi fi stăpânul.

Sunt de acord cu asta.

La despărţire îmi dăruieşte o sticlă de Keglevici.

Încuie magazinul şi pornim spre metrou.

— Ştii, îmi spune pe drum. Am o mică treabă, se pot câştiga bani mulţi. Vrei?

— Ilegal? întreb.

— Nu, nu chiar. Deşi acum totul este oarecum ilegal.

— Ei, cum?

— Şeful meu divorţează, are nevoie de un martor.

— Martor la ce?

Dima se scarpină după ureche.

— Ei, cum să-ţi zic… de fapt, are nevoie să zici că te-ai culcat cu nevasta lui, înţelegi? Trebuie să fii la tribunal în timpul procesului şi, dacă te întreabă, să confirmi. Cum că soţul însuşi a dat peste voi sau ceva în genul ăsta…

— Păi asta e mărturie mincinoasă.

— Ei, dar nu e ceva penal, e civil. În fond, cine poate dovedi că nu te-ai culcat cu ea? Poate că va sări în sus, dar nu va putea dovedi… Şi o să fii plătit aşa de bine că un an o să poţi să mergi prin cârciumi fără să munceşti deloc. Ce zici?

Cad pe gânduri. Propunerea nu e prea atrăgătoare, dar, pe de altă parte, nu se prea întrevăd şanse de câştig pentru mine, iar la treaba asta mi se promite că nu se vor zgârci cu banii. Desigur, să fii martor într-o asemenea chestiune şi să mai iei asupra ta şi pe soţia altuia… Dracu’ să-l ia…

— Dacă vrei, pot să-ţi aranjez o întâlnire cu şeful şi o să-ţi explice el totul. Şi atunci o să te hotărăşti.

— Bine, mă bucur eu la auzul posibilităţii de a amâna decizia. Şi, într-adevăr, îmi zic, şeful lui Dima o să ştie cel mai bine de ce are nevoie.

— O să-i dau numărul tău de telefon, mai spune Dima.

Ne despărţim.

12

Sâmbătă

A doua zi fac cunoştinţă cu şeful lui Dima. Dimineaţa mă sună şi la ora trei stăm deja la mine în bucătărie. Chiar în bucătăria mea mă tratează cu vodcă şi aperitive aduse de el. Are vreo patruzeci de ani, e înalt, proaspăt ras, un funcţionar de stat tipic. O uşoară cărunţeală în părul negru, scurt. Mustaţa tunsă cu grijă pe linia buzei superioare. Îl cheamă Serghei.

— Este dată dracului, zice el, luând înghiţituri mici de vodcă, de parcă nu s-ar fi născut aici. M-a adus la sapă de lemn, mai rău nu se poate. Ştiu cu cine se culcă, dar nu vreau să intru în legătură cu el. Pentru mine cea mai importantă este chestiunea morală – încă am planuri de viitor, trebuie să-mi protejez reputaţia, înţelegi. Poate că nu va fi nevoie de tine, dar, dacă va fi nevoie, te ridici şi spui două cuvinte. Important este – ţine minte – că pe sânul stâng, sub mamelon, are o mică aluniţă, la fel şi pe fesă. Astea sunt detalii despre care pot şti numai prietenii cei mai apropiaţi, zâmbeşte el.

Ascult în tăcere. Tare aş vrea să câştig banii, dar nu prea am chef să mă bag în vreo poveste tulbure. Deşi îmi imaginez că nu poţi câştiga mulţi bani fără riscuri, iar aici nu e niciun risc evident. Ar putea interveni numai câteva momente

neplăcute. Dar momentele de aia şi sunt momente, pentru a fi uitate uşor şi a dispărea în trecut.

— Ei, şi cel mai important lucru, îşi freacă Serghei palmele de parcă la mine ar fi frig. Onorariul: o mie de parai. Hotărăşte-te acum, treaba e urgentă.

Îmi înghit saliva. Asasinarea mea la comandă a costat de două ori mai puţin.

— Şi chiar dacă nu va fi nevoie să depui mărturie, banii sunt ai tăi, adaugă Serghei.

Dau din cap.

— Ei, dacă eşti de acord, atunci hai.

— Unde? mă minunez eu.

— Să mergem, o să-ţi arăt unde te-ai culcat cu ea. O să-ţi povestesc când s-a întâmplat asta. Apoi o să te aduc înapoi.

Mergem cu Opelul lui în Pecersk. Îmi arată apartamentul lui – acolo se întâmplase, acolo ne-am făcut noi de cap.

— Ăsta e dormitorul, deschide el uşa dublă cu vitralii. Uite, aici te-ai culcat cu soţia mea. S-a întâmplat în august, eu am fost în State. Ţine minte. Uite, pe perete este portretul ei... Da! O cheamă Anna! Nu uita!

Deasupra patului, într-o ramă frumoasă, e o fotografie color a unei blonde simpatice, dar machiată strident.

— Asta-i tot, spune el şi oftează. Procesul e lunea viitoare, la zece dimineaţa. O să vină după tine un prieten al meu. Stai acasă şi aşteaptă.

Apoi mă duce acasă şi eu rămân mult timp în

bucătărie. Afară e întuneric, pot să mă duc la culcare, dar mă simt foarte vioi şi activ. De aceea seara ţine mai mult, poate până la două sau la trei noaptea.

13

Zilele de după asasinarea mea nerealizată durează incredibil de mult. E greu de crezut că acum două zile trebuia să fiu ucis – fiecare zi e infinită şi nu poate fi descrisă. Seara cu Dima, la magazin, şi întâlnirea cu şeful lui par nişte secunde umplute cu ceva în curgerea largă şi inutilă a timpului. Şi înainte îmi plăcea să ţin socoteala timpului, orientându-mă spre un eveniment pe care îl aşteptam. Sosirea cuiva, o întâlnire, pur şi simplu o scrisoare despre care ştiam că trebuia să sosească. Desigur, îmi plăceau şi scrisorile neaşteptate, dar ele făceau pane din evenimentele neprevăzute care sunt aşa de plăcute tocmai pentru că nu sunt planificate. Acum trebuie să aştept ziua de luni pentru a fi martor pentru prima dată în viaţă. Mai bine zis, martor mincinos – este interesant să interpretezi pentru prima dată în viaţă nu rolul însuşi, ci contrariul lui. Asta e pentru mine ceva aproape firesc, de parc-ar fi predestinat – să îndeplinesc opusul unor roluri normale. Însă când m-am hotărât să joc un rol complet, rolul de victimă a unei crime la comandă, întâmplarea – sau altcineva – a dispus altfel, nedându-mi

posibilitatea de a pune în practică planul. Ce să fi fost oare? De ce? Poate există o oarecare cenzură a destinului care ne permite sau nu să facem anumite fapte?

Luni mă trezesc mulţumit – în sfârşit, a venit ziua în care trebuie să se întâmple ceva. Mă duc în bucătărie – încă nu e ora opt dimineaţa. Pun de ceai şi stau, aşteptând maşina pe care Serghei a promis că o va trimite după mine.

Ceasul de perete ticăie tare.

Afară burniţează.

Continuă luna pe care o plac cel mai puţin – octombrie. Nu e vorba de revoluţie. Nu-mi place umezeala.

Pe la nouă claxonează o maşină. Mă uit pe fereastră şi văd la scara mea un „nouar“[1]. Îmi dau seama că a venit după mine. Mă îmbrac repede şi ies.

Şoferul tăcut, de vreo cincizeci de ani, mă duce la tribunal. Acolo vine la mine Serghei care-mi spune: „Stai aici şi aşteaptă. Când o să vină toţi, să stai lângă uşă până o să te cheme.”

Dau din cap că am înţeles.

Uşile tribunalului se deschid peste vreo treizeci de minute şi de acolo iese în burniţă o mulţime de oameni cu feţe lipsite de zâmbet. O femeie e îmbrăcată predominant în negru. După aceea apare cineva în uşa deschisă, face un gest spre Serghei, iar după el intră şi alţii. Eu intru ultimul. Mă opresc în faţa uşii sălii de judecată.

---

[1] Mașină marca ”Jiguli”, produsă de AvtoVAZ din 1957.

— Intraţi! îmi spune o tânără îmbrăcată ca o secretară în vârstă, în ceva lung, în carouri, de culoare cenuşie.

— Sunt martor, îi explic. Mi-au spus să aştept aici.

Zâmbeşte pe neaşteptate.

— Dacă ar fi fost vorba de un proces penal, da, dar aşa, puteţi să intraţi – staţi mai aproape.

Intru şi mă aşez în rândul al doilea de la uşă.

Şedinţa se desfăşoară foarte repede, fără probleme pentru mine. E adevărat, apuc să înţeleg că soţia lui Serghei nu vrea să divorţeze. Dar şi Serghei a anunţat la început că omul cu care l-a înşelat ea se află în sală şi la nevoie va da mărturiile necesare. Apoi mă uit mult la soţia lui care aruncă priviri furişe spre tipii din sală.

După şedinţă Serghei vine la mine şi-mi dă un plic. Arăta obosit, dar mulţumit.

— I-ai câştigat uşor, spune zâmbind. Apoi, fără să-şi ia la revedere, plecă.

Când revin acasă, număr banii – niciodată nu am avut o asemenea sumă. O mie de dolari în bancnote de cincizeci şi de douăzeci. Îi număr de câteva ori, îi pun în teancuri de o sută pe masa din bucătărie, apoi din nou îi strâng la un loc. Mâinile îmi tremură, dar, probabil, tremură de bucurie. Acum am bani ţi pot să-mi plătesc datoriile. E adevărat, datoriile mele sunt neînsemnate – pentru Keglevici în cafeneaua de pe Braţkaia şi trebuie s-o bucur cumva pe Lena-Vika de pe Hreşceatâk. Şi cam asta e tot.

Scot din teanc o hârtie de douăzeci, iar restul de bani îi pun într-o pungă, apoi într-un ziar, şi îi bag sub cadă, că doar soţia mea cea plecată are cheie şi nu vreau să-i las acasă o asemenea surpriză.

Seara o pornesc pe Hreşceatâk. Primul lucru pe care-l fac, chiar lângă metrou, e să schimb dolarii, apoi o caut pe Lena-Vika. Data trecută am găsit-o pe o bancă lângă cinematograful Orbita. Trec de două ori pe lângă Orbita şi înapoi, dar nu o văd. Teancul de bancnote îmi încălzeşte în buzunar palma mâinii drepte şi intru să mă încălzesc şi eu în cafeneaua-grill de pe partea cealaltă a metroului. Mănânc o jumătate de pui stropit din belşug cu ketchup. Beau o sută de grame de vodcă. Şi pornesc din nou să mă plimb pe Hreşceatâk în căutarea fetei cu care lucrurile sunt simple din toate punctele de vedere.

O găsesc abia spre unsprezece. Arată puţin obosită, dar se bucură când mă vede. Luăm două sticle de Amaretto, câteva ciocolate, o bucată de salam şi pornim spre locuinţa mea.

Am băut, am mâncat, am vorbit deschis şi uşor, fiecare despre ale sale. I-am povestit despre soţia plecată şi despre trecutul meu prin cafenele. Ea – despre dragostea ei de libertate şi despre ura pe care o are faţă de părinţii şi de fratele ei. Ne e bine şi noaptea, şi dimineaţa. Mult timp nu avem chef să ne sculăm. Apoi mă ridic totuşi şi-i aduc cafea şi ciocolată. Nu ne grăbim nicăieri, dar, la un moment dat, între noi îşi face loc o lâncezeală şi ea, tânără, dar totuşi femeie, simte asta şi se

pregăteşte de plecare.

— Dacă vrei, o să te sun, spune mângâind receptorul care stă liniştit pe aparatul vechi, negru.

Accept cu bucurie şi îi scriu pe hârtie numărul.

— În locul tău aş schimba yala de la uşă, spune ea ieşind din apartament.

Dau din cap. Mi se pare o idee înţeleaptă.

A coborât pe scări. Şi i-am ascultat paşii mai mult timp. Apoi am revenit în apartament.

S-a lăsat din nou seara timpurie de toamnă. Dar acum în viaţă a apărut un moment plăcut de aşteptare, de aşteptare a telefoanelor ei.

14

Telefonul sună de dimineaţă. Dar nu e Lena. E Dima, cu o propunere insistentă de a trece pe la el seara. Îi promit, dar cam fără chef.

Afară străluceşte un soare apatic. E uscat şi probabil rece.

După ce număr restul de bani din bancnota de douăzeci, cotrobăi sub cadă şi mai scot de acolo una, tot de douăzeci.

Viaţa continuă. La micul dejun am ceai cu ciocolată. E adevărat, vreau ceva came. Găsesc o sacoşă veche, o scutur afară, pe hol – ultima dată am adus în ea cartofi de la piaţă, acum mai mult de o lună –, apoi mătur praful în colţ, lângă uşă.

În magazinul alimentar cel mai apropiat cheltui uşor restul banilor. Îmi ajung pentru un kilogram

de carne de vită, o pâine şi o cutie de kefir. Acasă, adăugând la osul de vită cei doi cartofi şi cele trei cepe găsite în bucătărie şi îmi fac cea mai uşoară supă. După ce fierbe, mă duc în cameră. Răsfoiesc reviste vechi în aşteptarea poftei de mâncare care vine pe la ora trei şi atunci mănânc cu plăcere două farfurii de supă cu coajă de pâine proaspătă. Din nou, practic din nimic, din puţină supă şi o bucată de pâine crocantă, apare senzaţia de fericire.

Şi vine şi seara timpurie, de octombrie. Nu vine însă ca de obicei. Felinarele nu sunt aprinse. Este în curs o nouă campanie de economisire a energiei electrice.

Merg în Podil, la cafeneaua de pe Braţkaia. Chiar în Piaţa Kontraktovaia schimb dolarii şi pornesc din nou, cu teancul cald de bancnote în buzunarul scurtei, de-a lungul liniei de tramvai.

Prin uşa şi prin ferestrele cafenelei se revarsă o lumină lichidă de toamnă. Împreună cu lumina, prin uşile închise răzbat râsetele şi vocile clienţilor.

Nu e lume la bar, deşi în prima sală toate mesele sunt ocupate. Mă uit în cealaltă sală – ai unde să te aşezi.

Mă apropii de tejghea, comand o cafea dublă – o ceaşcă plină. Şi amintesc de suta de grame de Keglevici dată pe încredere.

— Te-a căutat un tip. Zicea că e colegul tău de clasă… îmi spune printre altele „cafegioaica“.

Dau din cap. Apoi îmi dau seama că această

„cafegioaică“ nu ştie cum mă cheamă.

— Dar de unde ştiţi că pe mine m-a căutat? întreb după o scurtă pauză.

— Păi avea fotografia ta. Acum nu mai locuieşte în Kiev, e în trecere, şi voia să te găsească…

Când mă aşez în a doua sală cu cafeaua, înţeleg cine m-a căutat. Senzaţia cunoscută de amuţire îşi face simţită prezenţa. Mâinile încep să-mi tremure. Am uitat de tot, deşi au trecut numai câteva zile. Dând la o parte ceaşca, îmi las pe masă fularul şi revin la tejghea.

— O sută de grame de Keglevici, comand.

— Ţi-a plăcut? zâmbeşte cafegioaica. Cu lămâie sau cu pepene galben? Ia mai bine cu pepene galben, e mai gustoasă.

— Bine, cu pepene galben, dau eu din cap. Şi cum arăta, colegul ăsta de clasă?

— Comun, ridică din umeri. Nu prea înalt, cu o haină de piele de culoare închisă. Nu-ţi face griji, o să te găsească. Cineva parcă i-a dat adresa ta sau i-a spus unde să te caute…

— Păi ce, a arătat fotografia tuturor?

— Păi câţi sunt aici? ridică din nou din umeri barmaniţa. Erau vreo trei oameni, lor le-a arătat-o. A venit şi azi, doar ca să bea o cafea. Azi n-a mai întrebat de tine.

M-am întors la măsuţa mea. Am băut Kegleviciul cu pepene galben. O sută de grame mi s-a părut puţin şi am mai luat două sute.

Am rămas până la închidere, apoi am hoinărit aproape o oră pe Podil şi m-am dus la magazinul

lui Dima.

— Ei, cum stă treaba? m-a întrebat el.

— Bine, am oftat.

— Parcă ai acceptat treaba, nu? a spus, zâmbind larg.

— Da, am spus dând din cap.

— Lux! Pe degeaba! Aşa că acum să tot trăieşti!

— Îhî, am mârâit eu.

— Ce, deja ai băut?

— Puţin.

— Păi atunci mai bei puţin şi cu mine?

Am dat din nou din cap că da.

A scos vodcă. A încuiat uşile şi a tras draperiile vitrinei. A turnat.

— Acum poţi să-ţi plăteşti datoria. Aş mai fi aşteptat, dar, dacă tot ai biştari, mai bine plăteşte acum…

Încerc să mă concentrez, dar în cap îmi pluteşte o ceaţă de beţie.

Probabil în ochi mi se citeşte nedumerirea. Dima pufneşte, bea puţină vodcă.

— Se vede că ai băut azi, nu glumă! Vorbesc despre paraii pe care i-am dat lui Kostia pentru clientul tău care ţi-a luat nevasta. Dar, de fapt, dacă e să vorbim pe bune, serios, mai trebuie să-mi dai şi zece la sută. Că doar eu ţi-am aranjat…

Treptat mi-am dat seama despre ce era vorba. Am băut şi eu vodcă şi am dat din cap hotărât.

— O să-ţi dau tot, am zis. Mâine. Biştarii sunt acasă.

— Nu-i nicio problemă, a ridicat din umeri Dima,

liniştit. Poţi mâine, poţi şi poimâine. Cum îţi convine.

Nu după multă vreme mi s-a făcut rău şi Dima a găsit un particular care a fost de acord să mă ducă acasă şi chiar să mă ajute să intru în apartament. Limba nu mi se mai mişca, dar ochii mi se limpezeau din când în când şi în unul din acele momente am văzut o bancnotă de zece dolari întinsă de Dima şoferului.

15

Pe la amiază mă trezeşte soneria telefonului.

— Aici e Kostia, îmi spune o voce tânără. Totul e în ordine. L-am găsit.

Dau din cap. Sensul cuvintelor pătrunde cu greu în conştiinţă prin ceaţa beţiei care-mi învăluie capul.

În receptor se aude de-acum tonul de ocupat, când îmi dau seama că eu sunt cel pe care l-a găsit Kostia, că doar, aşa cum s-a dovedit, jocul nu s-a încheiat şi, chiar atunci când eu nu mă mai gândeam la el, tot continua.

După două ceşti de cafea şi o baie rece mă simt ceva mai bine. În orice caz, pot să mă gândesc liniştit la cele ce se întâmplă. Mă gândesc în bucătărie. Mă uit de câteva ori pe fereastră, privind de la înălţimea apartamentului meu siluetele trecătorilor, căutându-l printre ei pe tânărul în scurtă de piele neagră. Dar oamenii de jos merg la treburile lor şi nimeni nu-mi stârneşte

suspiciuni.

E puţin probabil, îmi zic, să-şi facă apariţia în miezul zilei. Şi, desigur, n-o să mă omoare sub ochii mulţimii. Mai degrabă se va întâmpla seara sau noaptea, aşa că ziua ar trebui să mă simt în siguranţă.

Nu mai vreau să mor. Viaţa continuă, în ea a apărut un mic sens pe care nimeni, în afară de mine, nu-l poate vedea. Am acum libertatea de a-mi alege acţiunile şi ce am ales acum două săptămâni nu mă mai mulţumeşte. Vreau să trăiesc mai departe.

Liniştindu-mă şi venindu-mi puţin în fire, scot dolarii de sub cadă. Număr cinci sute cincizeci pentru Dima – datoria mea plus zece la sută. Devin mult mai sărac, dar cu banii rămaşi mai pot trăi o vreme fără să mă gândesc la viitor.

Afară e din nou soare şi rece. Pe drumul spre staţia de autobuz observ că în copaci nu mai sunt frunze verzi.

La magazinul lui Dima, la tejghea, se află o bătrână într-un palton lung, cenuşiu, cu guler ponosit. El îi arată un pistol cu apă chinezesc.

Când mă vede, Dima dă din cap.

— E ziua de naştere a nepoţelului, bolboroseşte bătrâna. Şi ce poţi cumpăra din pensie…

— Ei, ia-l pentru două sute cincizeci de mii, spune Dima nerăbdător. Deja ţi-am făcut o reducere de cincizeci de mii!

— Mulţumesc, mulţumesc, fiule.

Bătrâna scoate din buzunarul paltonului o

batistă şi, după ce pune pe sticla tejghelei un teanc de hârtii de zece mii, începe să le pună una câte una alături, numărându-le.

Dima ridică ochii în tavan, apoi se uită la mine.

— Două sute treizeci… spune bătrâna şi se opreşte. Mai am hârtii de o mie undeva, în alt buzunar…

— Gata! aproape strigă Dima. Ia-l pentru două sute treizeci!

Şi-i dă pistolul cu apă aşa cum se înmâna odată buletinul sovietic celor ajunşi la vârsta maturităţii.

— Mulțumesc, mulţumesc, fiule, bolboroseşte bătrâna, ieşind din chioşc.

— M-a înnebunit! oftează Dima. Ce-i cu tine?

Scot teancul de dolari şi i-l întind aproape la fel cum îi dăduse şi el bătrânei pistolul cu apă.

— Sunt cinci sute cincizeci. Cu dobânda… spun.

Dima oftează din nou. Probabil nu-i place tonul meu.

— Ascultă, spune el. Nu ţi-ai revenit după ziua de ieri? Trebuie să te trezeşti. Şi apoi, trebuie să-mi dai mai puţin.

— Cum mai puţin?

Dima dă din cap şi zâmbeşte normal, omeneşte – din cauza acestui zâmbet mă neliniştesc, deşi nu înţeleg ce nu am făcut cum trebuie.

— Uite! spune Dima. Patru sute cincizeci este datoria.

Dau din cap.

— După aceea îţi rămân cinci sute cincizeci. Şi din banii ăştia îmi dai zece la sută, înţelegi?

Ridic din umeri.

Dima pufneşte.

— Mereu am fost împotriva impozitării duble, spune el.

Apoi scoate de sub tejghea o sticlă începută de palincă ungurească şi două păhărele de cristal. Toarnă.

— Ce, te-ai supărat pe mine? întreabă, privindu-mă în ochi.

— Nu. Am ceva în ultima vreme. Iartă-mă.

— Ei, hai, ridică păhărelul. Să fie totul în ordine.

Beau şi simt că în interior ceva se aranjează, ceva se pune în ordine. Niciodată nu am mai simţit până acum atât de clar modificările interioare.

— Vrei un sfat? întreabă Dima. Acum ai parai. Trebuie să-i pui la treabă. Că doar nu te pregăteşti să mori mâine, iar ca să trăieşti, ai mereu nevoie de biştari. Înţelegi? Sunt mai multe variante. Cea mai leneşă dintre ele e să-i împrumuţi cu dobândă lunară. Numai să nu-i bagi la tot felul de trusturi şi fonduri – ăştia o să fugă peste o lună cu paraii tăi. Există oameni, o să-ţi fac cunoştinţă cu ei, oameni normali. O să-ţi ia dolarii cu zece la sută pe lună, iar ei îi dau mai departe fraierilor care garantează cu bunuri imobile, cu cincisprezece procente. Înţelegi? Dacă fraierul plăteşte procentele, tu primeşti zece, iar ei cinci. Dacă fraierul nu plăteşte, atunci îi iau casa sau garajul şi-l vând. Şi atunci tu ai oricum zece, iar ei două sute. Dar asta e treaba lor, iar tu nu faci nimic. Stai numai şi citeşti cărţi. Ei?

Dau din cap şi promit că o să mă gândesc.

— Când o să începi să trăieşti omeneşte? se miră el absolut calm şi-mi mai toarnă un păhărel.

Revin acasă încă pe lumină. Scot din buzunar „restul“ în dolari primit de la Dima şi-l las pe masa din bucătărie. Apoi mă dezbrac.

Acum trebuie să mă tem de întuneric. Înţeleg deja asta.

În situaţia pe care am creat-o chiar eu e o notă de ironie amară. Continui să trăiesc dintr-o pură întâmplare, dar se continuă tranzacţia cu pielea mea pe care nu ştiu cum s-o anulez. Şi aş putea s-o anulez? Aş putea să-i povestesc lui Dima tot? Atunci poate că el îl va plăti pe Kostia sau pe altcineva să ducă treaba la bun sfârşit, că doar rezultă că l-am prostit cu amantul soţiei mele, l-am prostit şi pe Kostia, m-am jucat cu ei ca la şah. Nu, trebuie să găsesc o altă soluţie sau pur şi simplu să prelungesc jocul şi în felul acesta să-mi continui, zi după zi, viaţa. Dar nici asta nu-mi place. Deşi acum preţuiesc fiecare clipă.

Afară se lasă seara. Aş vrea să ies pe Hreşceatâk, s-o găsesc pe Lena şi s-o aduc acasă. Dar mai mult vreau să trăiesc, aşa că mă aşez în fotoliu, lângă telefon, şi aştept să mă sune ea.

Mă sună într-adevăr peste vreo jumătate de oră. Şi chiar e de acord să vină, numai că mă roagă s-o aştept la ieşirea de la metrou. Îi promit şi abia după aceea, când receptorul e pus la loc în furcă şi când a mai rămas o jumătate de oră până la întâlnire, mă gândesc cât de uşor i-am promis

acest lucru. Se vede că inerţia sentimentului de siguranţă a vieţii încă mai funcţionează. Şi inerţia asta e aşa de puternică încât, în timp ce mă îmbrac, nu mai simt niciun fel de groază la gândul că voi ieşi pe strada întunecată, unde după orice copac sau după colţ mă poate aştepta un tânăr cu scurtă neagră de piele.

Dar când merg spre staţia de autobuz, simt această groază prin piele. Şi urechile percep cele mai obişnuite zgomote ale serii ca fiind extrem de suspecte. Cele vreo două sute de metri de la scară până la staţia de autobuz îmi iau toată energia şi pe frunte îmi apare sudoarea, de parcă n-aş fi parcurs la pas toată această distanţă, ci aş fi alergat din toate puterile. În autobuz îmi trag sufletul. Până la metrou am de mers zece minute.

Când mă întorc la braţ cu Lena de la staţia de autobuz, mă simt mai încrezător. Nu mai e aşa de groaznic când mergem amândoi.

Toată noaptea facem dragoste cu întreruperi pentru conversaţii în întuneric. În acest întuneric mă simt aşa de bine, chiar când stăm întinşi tăcuţi, strânşi unul în altul.

— Te-ai căsători cu mine? mă întreabă deodată Lena cu ironie.

— Nu, răspund. Mai bine te-aş înfia.

— Atunci te-ar băga la închisoare, începe Lena să râdă.

Şi râsul ei sonor, uşor atenuat de întuneric, se aude dulce şi liniştitor.

Spre ziuă, când ea doarme liniştită, ghemuită ca

un copil, mă gândesc mult timp la motivul pentru care îmi recapăt încrederea în mine în momentele în care Lena se află alături. Probabil o receptez ca pe un fel de înger păzitor original sau ca pe un amestec de înger şi bodyguard. Sentimentul ei pozitiv mă apără, creează în jurul meu un fel de strat protector invizibil. De parcă ar fi biosfera mea. Probabil că şi ea simte asta în legătură cu mine.

„Înger-bodyguard…” şoptesc şi zâmbesc. Îmi place combinaţia asta, e un fel de îmbinare între bunătate şi protecţie, între bunătate şi forţă.

Îmi întind mâinile spre ea, fără să dau atenţie protestele adormite, o întorc spre mine şi o îmbrăţişez. Şi adorm, simţindu-mă în siguranţă deplină.

16

Ziua, rămas singur, încep din nou să mă gândesc serios la siguranţa mea. Pentru a-mi canaliza gândurile spre ceva concret, ies şi cumpăr de la chioşcul de lângă magazinul alimentar o publicaţie recentă de anunţuri. Găsesc rubrica „Servicii“. Acolo, printre zeci de instalatori şi parchetari, găsesc două firme de pază. Mâna se întinde spre receptor. Formez primul număr.

— Alo, firma „Topsan“, cântă o voce plăcută de femeie.

— Vă rog să mă scuzaţi, încep eu precipitat. Aş avea nevoie de o gardă de corp… Ce trebuie să

fac?

— Puteţi veni la noi să facem un contract.

— Şi cât va costa?

— Avem preţuri diferite, în funcţie de serviciile de pază cerute. Începând de la cincizeci de dolari.

— Pe lună?

— Pe zi, mă corectează femeia.

Îi mulţumesc şi pun jos receptorul. Să plătesc cincizeci de dolari pe zi pentru propria mea pază nu are sens – mi-ar fi de ajuns pentru şapte zile, şi apoi?

Oftez. Mă aşezat mai confortabil în fotoliu şi încep să citesc anunţurile din revistă. Anunţurile au un efect extrem de relaxant – când le citesc îmi dau senzaţia unei vieţi perfect normale –, cineva construieşte case şi reşedinţe de vacanţă, altul creşte nutrii, altcineva cultivă sortimente rare de trandafiri şi oferă seminţe, prin poştă, tuturor doritorilor. Chiar la rubrica „Inimi singuratice“ toţi sunt buni, nu beau şi nu fumează, caută pereche asemenea.

Lumea se înfăţişează perfectă încât aş vrea să trăiesc veşnic

După ce mă pun la curent cu dorinţa oamenilor de a cumpăra ce nu au şi de a vinde ce au, privirea îmi cade pe un anunţ total diferit, care se remarcă din masa generală

„Pentru recompensă mare sunt gata să îndeplinesc orice însărcinare ce presupune risc al vieţii.“ În locul telefonului e dată numai adresa: Irpen’, strada Sovetskaia 87.

A doua zi de dimineaţă sunt în picioare, în vagonul mizerabil al trenului electric, în drum spre Irpen’. Găsesc repede strada Sovetskaia şi o pornesc pe ea, luând-o în direcţia indicată de numărul caselor.

Peste vreo zece minute mă opresc în faţa unei portiţe pe care se vede numărul care-mi trebuie. Casa se află în fundul curţii, în spatele unei livezi bătrâne, neîngrijite. Şi casa e veche şi neîngrijită. După ce o ocolesc, găsesc uşa, îmbrăcată în tablă. Ciocănesc.

Peste câteva secunde în casă se aude un zgomot. Cade un obiect de sticlă şi se rostogoleşte pe podeaua de lemn. În spatele uşii se aud paşi.

— Cine e? întrebă o voce bărbătească, puternică.

— Am venit pentru anunţ.

Uşa se deschide şi din deschizătura ei apare o faţă buhăită, nerasă, a unui bărbat de vreo patruzeci de ani. Trage în piept aer proaspăt de afară şi-şi mai revine puţin.

— Intră! spune. Se întoarce şi intră înapoi în casă.

Închid uşa după mine cu zăvorul şi pornesc după el.

În cameră e un miros stătut. Toate suprafeţele sunt acoperite cu mileuri. Pe perete e o fotografie cu doi bătrâni.

— Ei? mă întreabă gazda când se aşează la masa acoperită

Mă apropii, îi întind mâna. Spun: „Tolia“.

— Vania, spune. Ei?

„Ei“-urile lui încep să mă enerveze. Dar mă decid să mă abţin şi să trec imediat la treabă.

— Cineva vrea să mă omoare, spun.

Pufneşte.

Mi se pare că n-am fost niciodată într-o situaţie aşa de prostească, cu excepţia, fireşte, a celei în care mă aflu acum. Mă ridic de la masă cu gândul să mă întorc şi să plec.

— Ce-ai? şuieră uimit Vania, doar te ascult…

— Hai, mai bine te ascult eu, îi propun. Din fericire dispoziţia mi s-a îmbunătăţit şi în această stare e mai uşor să fii bădăran.

— Păi ce să-ţi povestesc io?

— Povesteşte despre tine, ce poţi să faci.

— Pot orice… Am fost sublocotenent în armată, în Afganistan… însoţeam camioanele, aduceam maşini din Germania, mergeam în cercetare…

Interesant e că vocea lui şuierătoare se potriveşte foarte bine cu exteriorul şi chiar cu hainele care, e adevărat, aproape că lipsesc de pe el – numai o cămaşă de piele şi pantaloni de trening Dinamo cu lampas alb.

— Păi ai înţeles ce ţi-am zis?

— Da. Expresia feţei lui Vania e deja serioasă şi concentrată. Am înţeles. Pot să mă apuc de asta.

Vania îşi muşcă buzele, mă studiază din priviri, îmi examinează hainele – evident, evaluează cât poate să-mi ceară.

— Ei, dacă este fără asigurare… cinci sute de verzişori.

— E mult, spun.

— Ei, patru sute… şuieră el, privindu-mă drept în ochi.

— Pot numai trei sute cincizeci, propun cu vocea unui om obosit.

Am învăţat să mă târguiesc cu particularii care mă aduc acasă de la metrou.

— Bine, cade de acord Vania. Zi.

Doar n-o să-l obosesc cu toată preistoria. Dimpotrivă, îi spun că sunt socoteli vechi pe care vrea să le încheie cu mine un fost partener de afaceri. I-l descriu folosind cuvintele barmaniţei.

— Adică te-a aşteptat în cafenea, dă din cap gânditor Vania. E clar. Bine. Va fi şi un avans?

Dau din cap că nu.

Nu-l întristează prea mult.

Stă, mângâindu-şi cu mâna obrazul drept nebărbierit, şi se gândeşte.

Peste vreo cinci minute faţa lui uscată se lungeşte şi mai mult, îşi ridică gânditor sprâncenele şi se uită în tavan, îşi bagă mâna sub cămaşa de piele, îşi scarpină omoplatul stâng.

— Totul e clar, şuieră el.

— Ce? îl întreb.

— Trebuie pe viu.

— Cum pe viu?

— Ei, el are nevoie de tine, nu? Deci pe tine trebuie să te ia.

Cuvintele lui au oarece logică, dar nu-mi place semnificaţia lor.

— Înţelegi, dacă stă undeva şi se ascunde, n-o să

iasă când mă duc eu, eu nu sunt nimic pentru el. Dar pentru tine o să iasă. Are nevoie de tine.

— Şi dacă va reuşi?

— Asta e grija mea, mă întrerupe Vania. Planul e gata. Mâine îmi arăţi cafeneaua şi hotărâm totul pe loc.

Stabilim să ne întâlnim în Podil la unsprezece dimineaţa şi apoi ne despărţim.

17

Vania, în pofida aparenţelor şi a domiciliului, se dovedeşte punctual. Fix la unsprezece vine spre mine. Nici eu nu l-aş recunoaşte – e îmbrăcat în blugi şi are o scurtă verde de puf, care-l face mai gras. Chiar şi faţa pare mai proaspătă, poate pentru că s-a ras.

— Ei? spune în loc de salut.

Dau din cap.

Şi pornim spre Braţkaia.

Cafeneaua abia s-a deschis şi „cafegioaica“ ne roagă să mai aşteptăm vreo zece minute, cât se încălzeşte cafetiera.

— Poate luaţi până atunci o sută de grame? propune ea.

— Nu beau în timpul serviciului, i-o taie Vania.

Mă aşez la masa „mea“ din colţ. Vania merge în sala a doua, se întoarce. Se aşază alături.

— Îhî, mârâie încet.

Apoi se uită la mine.

— Vin repede! spune şi iese.

Rămân singur în cafenea. „Cafegioaica“ pleacă în labirinturile interioare. Cafetiera huruie uşor, încălzindu-se.

Uşa dinspre stradă e închisă. În această tăcere încerc şi eu să respir mai încet.

Deodată uşa se deschide – mă lipesc de perete – şi în cafenea intră un bărbat botos cu o scurtă murdară, bej, şi o şapcă neagră, tricotată, pe cap.

— Valia! strigă el.

„Cafegioaica“ iese din anexă.

— Să-ţi aduc azi vodcă?

— Nu, mai am. Adu o lădiţă de Amaretto.

Bărbatul dă din cap şi iese.

„Cafegioaica“ verifică puţin cafetiera.

— Una dublă? mă întreabă.

— Da.

— Dar pentru prieten?

Ridic din umeri.

— Când o să vină, atunci…

Îmi iau cafeaua de pe tejghea.

Liniştea mă enervează. Mă simt încordat şi această încordare îmi blochează muşchii, mâinile, faţa, de parcă îngheţ.

Deasupra ceşcuţei se ridică aburul.

Lipseşte ceva aici. Lipseşte ceva ce nu-mi place, dar cu care m-am obişnuit, pentru că acest ceva face parte componentă din această cafenea, aşa cum hidrogenul este un element indispensabil în compoziţia apei. În sfârşit îmi dau seama despre ce este vorba.

— Valia! o chem pentru prima dată pe

„cafegioaică“ pe nume.

Ciudat că, de-a lungul atâtor ani, n-a avut pentru mine niciun nume!

— Valia! Pune muzică!

— Şufutinski? întreabă oarecum familiar.

— Păi ce mai ai?

Se apleacă spre casetofon. Aud cum ia în mână câteva casete.

— Allegrova, citeşte ea, fără să se ridice deasupra tejghelei. Aliona Apina, Kirkorov, fraţii Gadiukin…

Selecţia e foarte patriotică.

O aleg pe Apina. Îmi plac pistruii ei la televizor.

— Numai nu prea tare, o rog.

— „Două bucăţele de salam“, începe să cânte artista şi încordarea mi se risipeşte.

Iau o gură de cafea. Mă simt mai bine.

Din nou se deschide uşa cafenelei, dar deja nu mai simt groaza de prima dată.

Revine Vania. Se aşază în faţa mea.

— Vrei cafea? îl întreb.

— Nu. Să mergem!

— Acum, să termin de băut.

Vania aşteaptă răbdător. Iar eu nu vreau să-mi beau cafeaua dintr-o înghiţitură.

După ce ieşim din cafenea, Vania mă conduce în curtea unei case vecine. Aici sunt carcase de Jiguli, apoi ghena, şi mai departe, dincolo de ea, un bloc cu două etaje, dezafectat se pare, care nu mai are nicio şansă să beneficieze de vreo revizie generală. Numai ziduri exterioare şi, înăuntru,

mormane de grilaje, grinzi şi cărămizi.

Aici Vania se opreşte.

— Ascultă, spune. O să venim în fiecare seară la cafenea, de la cinci până la ora închiderii. La mese diferite. Dacă o să apară, ieşi şi mergi ca şi cum ai vrea să verşi. Aici, în locul ăsta, între ghenă şi bloc. O să iasă după tine, iar eu după el. Clar?

Dau din cap că da.

— Şi încă ceva. Îmi dai pe loc toată suma, ca să nu te mai văd. Să ai bişţarii la tine.

Ideea asta, ca şi planul, de altfel, nu-mi place, dar e clar că n-are rost să mă cert cu Vania. Acum el comandă şi se pare că ştie mai bine ca mine ce să facă.

— Când începem? întreb.

— Azi. Ce s-o mai lungim! Să mai vin o dată cu trenul?! La ora cinci, la cafenea.

Plec acasă. Fac o baie, mănânc.

Mă întind puţin să mă odihnesc.

Stau întins şi mă gândesc la seara ce vine. La această vânătoare „pe viu“. Chiar în expresia asta e un fel de lipsă de respect faţă de „viu“, adică faţă de mine. Sunt mărunţiş, un viermişor cu care trebuie prins peştele cel mare.

Timpul trece încet.

La patru plec de acasă. Deja se întunecă.

Locul meu în cafenea e ocupat. Îmi iau, ca de obicei, o cafea mică, dublă, şi mă aşez la măsuţa cea mai apropiată

Cu coada ochiului îl observ pe Vania. Stă lângă intrare, în faţa lui, pe masă, are un pahar şi o

sticlă de bere.

„Nu beau în timpul serviciului“, îmi aduc aminte de cuvintele lui de azi dimineaţă.

Cuprinzând din priviri prima sală, îmi dau seama că nu e aici niciun Kostia.

După cea de-a doua cafea dublă simt în gură o amăreală. Iar până la închidere mai e o oră. E plictisitor să stai şi să nu faci nimic. Iau o sută de grame de Keglevici. Acum pot aştepta mai uşor. Înghiţiturile mici de vodcă cu pepene galben înlătură imediat gustul amar lăsat în gât de cafea. Timpul trece mai repede.

Pe la şapte, „cafegioaica“ începe să-i dea afară pe clienţi.

Eu şi Vania rămânem ultimii.

— Du-te spre metrou, îmi şopteşte Vania în uşă. Pornesc. Întunericul serii învăluie strada. Ghetele mele bocăne surd pe asfalt şi, oricât m-aş strădui, nu pot merge

O cotesc la stânga şi o iau pe lângă peretele alb al Academiei Movilene. Înainte, la vreo cincizeci de metri, se află Piaţa Kontraktovaia, luminată de felinare şi de farurile automobilelor.

Vania mă ajunge la intrarea în metrou.

— Mâine la cinci, tot acolo, spune şi dispare în pasajul subteran.

18

E deja a treia seară de vânătoare „pe viu“. „Viul“, în acest timp, a cam obosit. În gură simt

numai amăreală de la acelaşi fel de cafea. De fapt, nu mai beau cafea, m-am hotărât să fac o pauză în timpul căreia să beau ceva mai tare. Aşa aşteptarea e mai uşoară şi mă şi relaxez puţin.

Automat „fotografiem“ pe oricine intră în cafenea. De vreo două ori s-au nimerit nişte băieţi care semănau, după descriere, cu Kostia. O dată chiar m-am pregătit să ies în curte, dar cel pe care-l luasem drept Kostia a luat de la Valia o sticlă de vodcă şi s-a dus în sala cealaltă. Peste o jumătate de oră, când era deja beat, l-au dat afară din cafenea doi bărbaţi chercheliţi, cu înfăţişare de proletari.

La şapte fără douăzeci mai intră un băiat în haină de piele. Se opreşte pentru o clipă în prag, se uită în jur şi o ia între timp, cele două femei care au stat în faţa mea se ridică şi ies. Încep să mă enervez, privind pieziş spre celălalt colţ al cafenelei, unde se află Vania cu berea lui. Îmi prinde privirea şi începe să bată în masă cu degetele.

Malinin îşi termină de cântat piesa şi caseta se termină, în pauza apărută pătrunde de afară zgomotul ploii.

— Gata! anunţă „cafegioaica“ înainte de a-l pune pe Şufutinski.

Ultimul client intrat s-a aşezat în faţa mea. Lasă pe masă ceaşca de cafea şi, parcă jucându-se, o tot învârte. Pe haina lui de piele nu e nicio picătură. Probabil ploaia tocmai a încetat.

Deodată se uită fix la mine. Nu-mi e bine. Mi-au

dispărut şi ultimele îndoieli referitoare la faptul că el este Kostia.

— Cât e ceasul? mă întreabă.

— Şapte fără cinci.

Dă din cap şi-şi îndreaptă privirea spre ceaşcă.

Simt frisoane în picioare. Poate că dacă ar fi stat la o altă masă, măcar la cea de alături, nu mi-ar fi fost aşa de frică, dar probabil el s-a aşezat intenţionat în faţa mea.

Deodată îmi trece prin minte că unele insecte, când simt pericolul, se prefac moarte. Îmi pierd controlul. Probabil din cauza groazei a apărut această stare asemănătoare cu a insectelor. Cu singura diferenţă că pentru mine asta nu e scăparea.

Iar el se uită din nou la mine şi buzele abia i se mişcă.

La ce se gândeşte acum? Sau pur şi simplu se pregăteşte pentru „activitatea“ care-l aşteaptă?

La un moment dat îmi dau seama că, dacă nu mă ridic acum, nu mă voi mai putea ridica vreodată de la masă – s-a apropiat starea de iresponsabilitate.

„Trebuie să vărs! Trebuie să mă duc să vărs!“, îmi tot spun în gând, încercând să scap de groaza care a pus stăpânire pe mine.

În sfârşit, mi ridic şi, în acelaşi moment, observ că mâna lui Kostia se întinde. Îşi varsă cafeaua în farfuriuţă şi pune ceaşca la loc, fără să bea.

Încercând din toate puterile şi merg mai încet, ies din cafenea în ploaie, o iau vreo douăzeci de

metri pe stradă şi cotesc în curtea aleasă de Vania.

Din cauza ploii nu pot auzi dacă vine sau nu cineva după mine. În curte mă simt de parc-aş fi pus la zid.

În jur e un spaţiu întunecat, invizibil.

Ceva trosneşte sub picioare.

Mai degrabă din memorie decât ajutat de ochi, mă apropii de ghenă şi înţepenesc din nou. Se aud paşi, precauţi şi nesiguri.

Pe spate simt sudori.

Intru în ghenă şi deodată începe şi-mi fie îngrozitor de frică. În buzunarul scurtei am dolarii şi nu mai ştiu de cine trebuia să mă tem – de Kostia ăsta sau de protectorul meu care a acceptat aşa de uşor şi lucreze pentru mine fără avans?

În întuneric disting totuşi fostul cadru al uşii blocului cu două etaje. Călcând pe cărămizi şi sticle sparte, o pornesc într-acolo, trec dincolo de zid, mă las pe vine şi îmi ţin răsuflarea.

Din nou paşii cuiva calcă în curte pe sticlă spartă. Apoi, pentru câteva minute lungi, se lăsă liniştea, amestecată de-acum cu foşnetul potolit al ploii. Şi deodată cade ceva – zgomotul surd, înfundat al unei lovituri. Şi din nou linişte.

— Hei, tu! se aude vocea cunoscută şi ochii îmi sunt orbiţi de raza unei lanterne.

Mi-i acopăr cu palma ca să evit lumina neaşteptată.

— Vino-ncoa! mă cheamă din nou Vania.

Îmi luminează drumul şi mă aduce, pe calea

luminată, chiar lângă el. Când mă opresc alături, raza lanternei lui mi-l arată pe Kostia zăcând întins pe burtă.

— Socoteala! îmi cere Vania.

Îi întind dolarii pregătiţi dinainte. Îi numără repede, luminând cu lanterna. Apoi se apleacă şi întoarce corpul pe spate. Din pieptul tânărului ies plăselele unui cuţit de vânătoare.

Vania scoate din buzunarul scurtei sale verzi o cârpă, înfăşoară cu ea cuţitul între plăsele şi corp. Apoi scoate cuţitul din piept, ştergând în acelaşi timp tăişul lui cu cârpa şi oprind sângele ce iese din rană. După ce ascunde cuţitul, deschide haina de piele a lui Kostia şi o dă la o parte, scoţând de la brâu un pistol cu amortizor.

— O! exclamă. Treabă serioasă!

Ia pistolul.

Oftează uşurat.

— Uite, acum va trebui să o iei de la zero! spune cu un ton liniştit, aproape prietenos, uitându-se la trupul de la picioarele lui. Bine, restul e al tău!

Paşii lui se amestecă cu ropotul picăturilor mari ale ploii care se înteţeşte.

În curtea pustie am rămas numai eu şi Kostia.

Ud până la piele, stau deasupra lui şi mult timp nu mă pot desprinde din loc.

În sfârşit înţepeneala cedează puţin şi, fără să-mi dau bine seama ce fac, mă las pe vine, controlându-i buzunarele scurtei şi, fără să mă uit, pun tot ce găsesc în buzunarele mele.

Când ajung acasă, îmi dau jos toate hainele ude

chiar pe hol şi intru în baia fierbinte.

Vreau tare mult să mă spăl de tot, de trecut, de toată povestea asta care de-abia s-a terminat. Dar nu am putere. Mi-a revenit starea de beţie sau m-a luat gripa. Mă doare capul.

Abia reuşesc să mă şterg şi să ajung la pat.

19

Mă trezesc spre amiază. Greutatea din cap mă face din nou să mă gândesc la gripă. Dar fruntea mi-e rece, chiar prea rece.

Mă scol cu greu, îmi pun un trening.

Pe jos, în hol, văd hainele pline de noroi, încă ude şi murdare. Alături, pe linoleumul maro, sunt urme uscate lăsate de ghete şi o baltă similară lângă scurtă.

Dau drumul să curgă apa caldă în cadă şi arunc acolo tot ce am purtat aseară: şosete, pulover, blugi. Şi scurta, dar mai înainte o duc în bucătărie şi scot pe masă tot ce se află în buzunare. Torn în cadă o jumătate de cutie de detergent şi revin la bucătărie.

Acolo, mai întâi aştept să dea în clocot apa şi apoi, cu o ceaşcă de ceai urc în faţă, studiez tot ce nu-mi aparţine – un portofel cu cincizeci de dolari, un teanc de bancnote şi fotografia soţiei cu bebeluşul în braţe. În fotografie, soţia lui, o brunetă cu ochi mari, tunsă scurt, are o înfăţişare obosită, bolnăvicioasă, de parcă tocmai ar fi născut. Tot acolo, în portofel, e o scrisoare

împăturită. Kiev, str. Pobedî 22, ap. 325, Şustenko Konstantin. Pe scrisoare e o ştampilă de Moscova şi o semnătură indescifrabilă în locul adresei expeditorului. N-am chef să citesc o scrisoare străină. O las deoparte. Răsfoiesc agenda şi o pun şi pe ea deoparte.

Deci chiar îl chema Kostia?! Ei şi ce? Asta nu schimbă nimic.

În cameră sună telefonul şi imediat, de parc-ar fi acelaşi sunet, îmi răsună în cap şi ecoul.

Ridic receptorul.

— Ei, în sfârşit! Bună! îmi pătrunde în ureche vocea veselă a Lenei-Vika. Unde ai dispărut? Te sun de câteva zile!

— Am fost plecat, o mint.

— Vrei să vin?

— Vreau, dar sunt bolnav, am răcit…

— Nu-i nimic, boala nu se lipeşte de boală. O să vin peste o oră!

Revin în bucătărie, pun hârtiile lui Kostia într-o pungă şi o bag în dulap.

Lena a venit mai devreme decât a promis.

— Ia uită-te, nu cumva e gripă? o previn.

Ea încearcă să mă trateze cu iubire, dar, până la urmă, se molipseşte şi ea şi rămânem amândoi culcaţi pe canapeaua desfăcută, tuşind pe rând şi măsurându-ne temperatura. E adevărat, e mai uşor să boleşti în doi. Lena reuşeşte nu numai să bolească, dar şi să facă de mâncare, şi să bea, şi să-mi dea şi mie ceai cu miere.

Tot bolim aşa cam vreo săptămână, şi ne

înzdrăvenim.

— Ai mei au sunat probabil pe la toate morgile! îmi spune ea într-o seară.

— Păi sună-i, spune-le că eşti vie!

Lena formează fără chef numărul. Spune într-adevăr numai „Salut, sunt vie. Pa!“. Şi pune jos receptorul.

Apoi îmi zice că se duce la magazinul alimentar – nu mai e nimic comestibil în casă.

Cinăm aproape pe la miezul nopţii. Carne şi vin. După vin mă întind spre ea, dar, răspunzându-mi la sărut, mă îndepărtează şi mai că mă pune la locul meu.

— Mi-a venit weekendul! spune ea şi eu înţeleg.

Ne culcăm împreună, făcând schimb de căldură.

Afară bate un vânt puternic. Uneori tremură geamurile. Visez că e viscol.

În curând o să ningă şi ce puternic va fi un astfel de vânt, cum va lovi puternic în faţă.

Dormim uşor şi gândurile ţesute din nostalgie şi romantism îmi mângâie creierul, dându-i altă hrană bogată pentru visare.

20

A venit prima zi de marţi din noiembrie.

— Gata, am bolit destul! a spus Lena după micul dejun.

S-a îmbrăcat, şi-a strâns lucrurile în micul rucsac de piele şi, spunând din mers „Te sun în curând!“, a ieşit din apartament. Pe casa scărilor

s-a întors, a zâmbit şi mi-a trimis un pupic de la distanţa neînsemnată care ne despărţea.

Am rămas din nou singur. Răceala a trecut, Lena a plecat.

Au căzut vreo două zăpezi de probă. Au căzut şi s-au topit.

Iar eu mă uitam pe fereastră şi simţeam că am ieşit din timp. Trebuia să ajung din nou timpul din urmă. Dar cum?

Cel mai simplu mod s-a dovedit a fi pentru mine şi cel mai potrivit.

M-am dus la sala de lectură a bibliotecii de cartier şi, aşezându-mă alături de un pensionar curios, m-am apucat să răsfoiesc colecţiile de ziare din ultimele două săptămâni. Pe ultima pagină din *Vecernii Kiev* mi-au sărit în ochi, într-un chenar negru, condoleanţele aduse fostului inginer-şef al uzinei Artiom, Şustenko Nikolai Grigorievici, în legătură cu moartea fiului acestuia, Konstantin. Am găsit şi *Kievskie vedomosti* din aceeaşi zi şi am citit acolo mult mai multe despre evenimentele cunoscute de mine. Erau indicate şi locul, şi arma presupusă a crimei. Numai că versiunea prezentată de ziar era departe de realitate. Se pare că miliţia crede că fiul, Kostia, a fost ucis pentru a-l pedepsi pe tată, care, după cum reiese din reportaj, nu e numai fost inginer-şef, ci şi director activ al Bursei Imobiliare Independente. Până la acest moment cineva a încercat să-i arunce în aer maşina, de două ori s-a pus foc la uşa apartamentului; lanţul s-a construit singur. Cu

grijă, ca nişte cărămizi, evenimentele s-au aşezat unul peste altul şi deasupra, ultima cărămidă, finală, a acestei „construcţii“ malefice – crima.

Am citit şi cronica miliţiei din Kiev din alte zile – aceleaşi lucruri: crime, explozii, răfuieli. Viaţa cotidiană obişnuită a unui mare oraş.

Acum ştiu foarte clar – în Kiev, în timpul bolii mele, nu s-a întâmplat nimic neobişnuit. Numai vremea a adus puţină variaţie – a început din nou să ningă.

Mi-am adus aminte că nu mă pregătisem să mai apuc această iarnă, prima zăpadă. Asta mi-a stârnit un zâmbet

Uite că am ajuns până aici! Numai că aş fi putut trăi şi mai simplu, fără această poveste sălbatică, ce se terminase atât de rău, deşi desigur, în acelaşi timp, atât de bine pentru mine.

Ca indiciu că sunt încă în viaţă m-am hotărât să mă duc în cafeneaua de pe Braţkaia.

Acolo nu am găsit pe nimeni. Stătea într-un colţ numai fata aia amuzantă, pe care am mai văzut-o pe aici, cu şapcă neagră de piele şi cu aceeaşi scurtă mică albastru-cenuşiu. Între scaunul ei şi perete se afla un dosar mare.

„E pictoriţă!“, mi-am zis.

M-am apropiat.

— Scuzaţi-mă, pot să vă ofer o Keglevici?

A ridicat spre mine o privire curioasă.

— Da, a spus. Şi o ciocolată, dacă se poate.

I le-am luat pe amândouă. Şi mi-am luat şi pentru mine o sută de grame. M-am aşezat lângă ea

pentru a discuta, dar conversaţia nu se lega. Şi-a băut destul de repede vodca, iar ciocolata a băgat-o în buzunar şi a început să se pregătească de plecare.

— Trebuie să merg mult, locuiesc în Borşceakovka, şi-a justificat ea graba.

E adevărat, am apucat să-i aflu numele, Ania. E absolventă a Institutului de Arte Plastice. Cândva mi s-a spus că în acest institut nu intră persoane normale. Acum sunt gata să accept acest lucru. Cu o mică precizare – oamenii anormali sunt întotdeauna mai interesanţi decât cei normali. Cu ei nu te plictiseşti, cu ei poate fi periculos, dar nu te plictiseşti.

„Cafegioaica“ m-a dat şi pe mine afară pe la şase şi jumătate.

— Ce, o să stau aici numai pentru o persoană?! şi-a încrucişat ea mâinile.

Am fost de acord cu ea şi am plecat.

Afară ningea.

21

Sărbătoarea din 7 noiembrie a trecut aproape neobservată. Numai pe 8 seara, când să intru în scara blocului, mă împiedic de un veteran beat, care-şi zornăie medaliile lângă lift. Rămâne acolo, în casa scărilor de la parter. Ultimul mohican.

Intrând în casă de la frig, îmi dau deodată seama că s-a răcit nu numai afară. În apartament nu e cu mult mai cald. Un curent puternic care

vine dinspre ferestrele cu ramele nechituite se transformă pe coridor într-un şuvoi de aer care pătrunde şuierător prin uşile închise, cârpăcite cu îmi dau jos scurta umplută cu puf şi mă apuc din mers de izolarea locuinţei. Anul trecut ferestrele au fost izolate încă de la începutul lui octombrie, dar atunci stăpâna casei era soţia mea. Poruncea nu chiar cu fermitate, dar era mai uşor să fac ce voia decât să suport mai apoi tăcerea ei îmbufnată. În acest an iarna m-a luat pe nepregătite şi m-a găsit singur. Ce-i drept, singurătatea e alternativă, ca şi curentul. Uneori vine Lena-Vika, rămâne câteva zile. Apoi dispare câteva zile, din nou sună şi promite cu voce veselă că va veni.

Încet-încet, dolarii rămaşi de pe urma divorţului altuia s-au terminat. Nu m-am atins de hârtia de cincizeci de la Kostia şi, chiar dacă aş fi rămas fără bani, e puţin probabil că aş fi pus mâna pe portofelul lui. E un lucru străin, ca şi celelalte „suveniruri“ aduse acasă de mine în acea noapte ploioasă. Le scot adesea pe masă, mă uit la scrisoare fără s-o citesc, mă uit la fotografia femeii obosite cu copilul în braţe. Acum, după tot ce s-a întâmplat, trebuie că arată şi mai obosită.

Uneori mi se pare că pur şi simplu am găsit hârtiile astea şi am deodată dorinţa de a le duce la destinaţia indicată pe plic. Nu mai ţin minte momentul în care am scotocit prin buzunarele lui Kostia, dar ştiu că eu am făcut-o. Şi oricum apare sentimentul ciudat că toată povestea nu s-a

petrecut cu mine, de parcă pur şi simplu aş fi mers pe stradă şi aş fi găsit la rigolă portofelul cuiva. Şi că acum trebuie să înapoiez totul proprietarului, că pot să le arunc la cutia poştală…

Şi din nou în faţa ochilor îmi apare fotografia tinerei femei obosite cu copilul în braţe. Beau ceai şi mă uit la ea, la femeia asta. Mă gândesc la ea. În toată povestea asta ea este singura victimă nevinovată. Desigur, mai e şi copilul, dar, până va înţelege că a suferit ceva, vor mai trece nişte ani. La Kostia însă mă gândesc mai rar. Ocupaţia pe care şi-a ales-o l-ar fi dus, mai devreme sau mai târziu, la acelaşi sfârşit. Pot merge şi mai departe cu meditaţiile astea şi atunci pot trage concluzia că moartea lui timpurie a salvat multe vieţi. Însă ar fi o prostie, moartea lui a adus în fapt mai multe comenzi altor specialişti ai profesiei.

Fac pap din făină şi înfund tocurile ferestrelor, îndesând şi fâşii de ziar. Peste o jumătate de oră totul e gata. Nu mai e curent, deşi nu s-a făcut mai cald. Dar pentru toate e nevoie de timp, mai ales pentru ca, în apartamentul meu, caloriferele să încălzească într-adevăr aerul.

Beau ceai. Afară e tot seară de iarnă, lungă, geroasă şi ascunsă.

De dimineaţă copiii se vor juca bucuroşi cu bulgări, iar adulţii vor chema miliţia ca să-l ia pe beţivul îngheţat azi-noapte în staţia de autobuz. Şi ziua scurtă de iarnă va goni mai departe.

Stau la masa din bucătărie, beau ceai şi aştept să treacă iarna, aşa cum barcagiii aşteaptă topirea

gheţurilor pentru a putea traversa râul.

Interesant, oare la ce se gândeşte acum soţia lui Kostia, sau mai bine zis, văduva lui? Poate şi ea se uită pe fereastră? Iar alături doarme copilul, prea mic pentru a-l mai ţine minte pe tatăl lui. Probabil îi e cald, e înfăşat bine. Iar ei îi e frig. Îi e frig şi e singură…

Poate o să fac cândva cunoştinţă cu ea. Întâmplător. Că doar am adresa ei şi fotografia. O să fac cunoştinţă cu ea şi o să încerc s-o ajut cumva. Dar cu ce?

Oare ce face acum soţia mea? Unde este ea? Cu cine?

Nu, de fapt, asta nu mă mai interesează. Probabil soţia mea nu e singură.

Oboseala îmi atârnă pe umeri ca un palton greu.

Hotarul dintre seara de iarnă şi noaptea care urmează este insesizabil.

Vreau căldură, aşa că mă duc să mă culc.

22

Au trecut câteva zile. Apartamentul meu s-a încălzit şi acum, revenind acasă de la minus cincisprezece grade, ajung la căldură şi confort. Această mare diferenţă de temperatură de o parte şi de alta a ferestrei mă ţine în cea mai mare parte a timpului înăuntru. Dar înăuntru mă plictisesc, viaţa se limitează la băutul ceaiului şi cititul aceloraşi reviste cu reclame de doi bani. Zilele sunt umplute de aşteptare şi nu aştept decât un

singur lucru, telefonul Lenei. Ultima dată ne-am văzut acum mai mult de o săptămână. De regulă ea sună mai spre seară, însă, de data asta, telefonul vine la prânz. Spune că a răcit tare şi că stă acasă. Când se va face bine, va suna.

Nici nu apuc să mă întristez de singurătatea mea care se prelungeşte, când telefonul sună din nou.

E Dima.

— Vino diseară. Să ne încălzim, spune.

Pe la opt ne închidem în acvariul lui. Dima aşterne masa obişnuită, dă drumul la casetofon şi toarnă în pahare vodcă cu lămâie.

În magazin e cald – lângă perete e un radiator electric deja înroşit.

— Ştii ce s-a întâmplat cu Kostia? întreabă Dima după al doilea pahar.

— Am citit în ziare.

— Acum îţi este dator, mai spune Dima. Nu şi-a făcut treaba…

Dau din mână.

— Ce să mai vorbim? Nu mai este… am rostit fraza precaut, ascultându-mi propria intonaţie, temându-mă să nu sune ceva fals. Şi acum nu mai vreau nimic…

Dima mă priveşte încordat în ochi, îşi trece limba peste buzele groase, de parcă i s-ar fi uscat. Şi pentru o clipă mă sperii de privirea lui. Mi se pare deodată că Dima ştie ceva. De groază îmi mai torn un pahar în afara rândului şi-l beau din patru înghiţituri.

Dima bagă mâna în buzunarul interior al scurtei sale de blugi. Scotoceşte mult, nervozitatea mă oboseşte şi mă decid – fie ce-o fi! Dacă mă pune la zid cu întrebarea, n-o să mai neg.

În sfârşit, scoate mâna din buzunar şi văd în palma lui un teanc de dolari. Pune dolarii pe masă şi se uită din nou încordat în ochii mei.

— Eu lucram cu Kostia pe încredere. Nu lua banii de la mine înainte. Dacă vrei, pot să vorbesc cu un alt om…

— Nu e nevoie! îl întrerup. Nu mai e nevoie!

Dă din cap înţelegător. Apoi oftează. Bea.

— Erai prieten cu el? îl întreb precaut.

— Ce mai e acum prietenia? Nu mai e nicio prietenie. Sunt numai afaceri. În Kostia puteai să ai încredere. Era un om normal. Dar ce să faci, asta-i viaţa… O să vină altcineva în locul lui.

„O să vină cineva în locul lui?!“, repet eu în gând cuvintele lui Dima. Le repet şi mă gândesc: dar ce are în vedere? Sensul acestor cuvinte e ambiguu şi chiar se pierde, şi asta fără niciun fel de ajutor venit din partea vodcii cu lămâie; e pur şi simplu bogăţia limbii „mari şi puternice“.

Şi dintr-odată mi se pare că sunt respingător de treaz. Torn din nou, şi pentru mine, şi pentru Dima, deşi el e destul de atins.

Dolarii încă mai sunt pe masă, dar sunt mai degrabă la îndemâna lui decât la a mea. Aş fi mai liniştit dacă nu i-aş vedea acolo. Îmi atrag atenţia, îmi e din ce în ce mai greu să-mi iau privirea de la ei. Dima observă asta şi, în ochii lui mijiţi, obosiţi

ori de la lumină, ori de la vodcă, licăresc scântei jucăuşe. Scoate de sub tejghea un pahar de o sută de grame, toarnă acolo vodca din pahar, apoi îl umple. Se uită la mine cu un zâmbet amar şi, făcând semn din cap, adică „gata, mergem!“, îl dă peste cap. Apoi ia cu degetele lui groase, scurte, o hârtie verde de douăzeci, o mototoleşte şi o miroase.

Nu reacţionez nicicum la asta. Poate că nu aşteaptă niciun fel de reacţie. E pur şi simplu beat. Iar eu îl invidiez că e aşa departe de realitate încât nu-l pot ajunge. Cu atât mai mult cu cât vreau să dorm acasă.

23

Dimineaţă târzie de iarnă. Mă doare capul. De fapt, mă simt uimitor de proaspăt. Cu toate acestea, discuţia de aseară cu Dima mi-o amintesc cu greu, numai fragmente. Şi nu numai discuţia – în buzunarul scurtei am găsit teancul de dolari şi, alături, hârtia verde mototolită. Sunt chiar paraii de pe masă, dar nu mai ştiu cum au ajuns în buzunarul meu. Mai degrabă Dima mi i-a strecurat, dar cum puteam să nu observ asta? Că doar el era mai beat decât mine!

În rama ferestrei cu flori de gheaţă se vede cum ninge cu fulgi mari.

Iau micul dejun. Ceasul de perete ticăie. Ronţăi sendvişul cu parizer. Ceainicul începe să clocotească.

În suflet e linişte. Dima nu ştie nimic şi în fond de unde ar fi putut să afle? Acum pot să vorbesc cu el fără teamă şi nervozitate, să cer detalii despre Kostia şi soţia lui. Deşi Kostia nu mă interesează. Dar soţia lui, a cărei faţă obosită mă priveşte adesea din mica fotografie, îmi e mereu prezentă în gânduri. Uneori mi se pare că o cunosc, că ne-am întâlnit. Şi tocmai în clipele acelea, când fanteziile alungă pentru o vreme senzaţia de real, mă simt uimitor de plin de încredere şi fericit. De unde vin fanteziile astea?

Frigul reduce dimensiunile obiectelor, contractă volumele – ţin minte asta de la fizică, din şcoală. Acum mi se pare că legea asta se referă şi la lucrurile care nu au volum fizic. Iarna scurtează, reduce ziua. Aceeaşi iarnă reduce, îmi micşorează lumea, mă face să petrec cea mai mare parte a zilei acasă, la căldură. Dar acum sunt singur şi deodată îmi este clar că senzaţia de singurătate se accentuează iarna. Singurătatea nu se supune legilor fizicii.

Singurătatea devine aerul pe care îl respir.

Ea dispune de visele mele, strecurând uneori acelaşi vis de câteva ori la rând, transformând odihna nocturnă în lecţii moralizatoare. În visele astea, ca şi în seriale, există anumiţi eroi şi anumite subiecte, şi există o eroină, frumoasă, diafană, cu ochi verzi şi păr blond. Şi în vise o privesc cu mare interes, dar imediat ce se încheie visul mă cuprinde o senzaţie de eliberare veselă, eliberarea conştiinţei din vis. Nu pentru că prefer

realitatea viselor. Nu. Prefer viselor propriile mele fantezii cu personaje reale, nu de desene animate.

Dacă viaţa este într-adevăr o luptă cu singurătatea, atunci asemenea fantezii sunt unele dintre cele mai ieftine şi mai sigure medicamente.

Beau ceai şi mă gândesc la femeia faţă de care am o mare datorie. Mă gândesc la femeia despre care nu ştiu chiar nimic. Nu ştiu nici cum o cheamă.

Spre seară mă duc în Podil, ferm hotărât să aflu de la Dima cât mai multe despre familia care, din cauza depresiei mele recente, nu mai există. Încă ninge cu fulgi mari, care plutesc încet, leneş. Gerul nu se simte şi nu am chef să mă grăbesc. Atmosfera e de Crăciun, ca de basm, de pace şi linişte. Şi sunt şi oameni, şi chioşcuri, mai mulţi decât de obicei în spaţiul restrâns dintre cele două şiruri de magazine.

Când să mă apropii de micul magazin al lui Dima, mă opresc tulburat. În faţa mea, sub privirile mele, fulgii de zăpadă acoperă un morman negru, ars. Trec pe lângă el oameni, aruncând priviri curioase spre micul magazin.

Rămân nemişcat.

Alături se opreşte o bătrânică scundă, cocoşată, într-un palton lung verde-închis, cu un guler negru de caracul.

— De dimineaţă a ars, spune ea. Am văzut tot. Un tânăr a aruncat înăuntru o sticlă cu benzină, iar al doilea fuma şi a aruncat ţigara acolo! Şi imediat s-a aprins tot! Vânzătorul a sărit afară şi s-

a trântit cu spatele în zăpadă, îi luase foc scurta…

Lumea mea se contractă din nou, până la limită. Nu ştiu unde să-l caut acum pe Dima. Nu-i ştiu nici adresa, nici numărul de telefon.

Mă satur repede să văd cum zăpada acoperă urmele incendiului şi o iau spre Braţkaia.

Pur şi simplu vreau să văd feţe cunoscute.

În cafenea e linişte. La masa mea stă un cuplu în vârstă. Beau în tăcere vodcă. Probabil au păţit vreun necaz, sunt prea bine îmbrăcaţi.

„Cafegioaica“, când mă vede, îmi zâmbeşte prietenos.

Cu o sută de grame de Keglevici rămân acolo până la închidere.

24

Zilele trec. Nu sună nimeni. Afară cad uimitor de constant fulgi de zăpadă. Un şuvoi alb infinit.

Când privirea mi se opreşte pe fereastră, zăpada mă farmecă. Gândurile parcă se tem de ea. În asemenea momente se ascund şi eu rămân singur cu zăpada, dar nu ca om, ci pur şi simplu ca un animal posesor al unor ochi, ca un lup sau un iepure. Ceva moare în interiorul meu şi pot sta aşa în faţa ferestrei zece-cincisprezece minute, până ce vreun sunet străin mă face să-mi iau privirea de la zăpadă. Şi atunci în mine se trezeşte sau, mai degrabă, apare omul obişnuit. Şi acest om vrea să bea ceai – pune pe aragaz ceainicul. Acest om începe să se gândească şi gândurile îi modelează

dispoziţia. De regulă se gândeşte la singurătatea lui, apoi la cei care ar putea să-l salveze, să-l smulgă din această singurătate, dar nu fac asta. Apoi pur şi simplu la femei, pentru că acestui om i se pare că lupta cu singurătatea e obligaţia sacră a bărbaţilor dintotdeauna. La un moment dat, el oftează greu. Din gură îi iese cuvântul „prostii!“. Apoi în cap i se instalează, pentru o vreme, liniştea. Şi uite, pe furiş, cu precauţie, apare încet, pur şi simplu, imaginea mentală a femeii. Ştie a cui este această imagine. Nu se împotriveşte apariţiei ei. Poate că e chiar întru câtva bucuros. Se gândeşte pe îndelete la femeia asta. Şi uneori nici nu se gândeşte, ci pur şi simplu păstrează în minte pentru mai mult timp imaginea ei.

Iar zăpada zboară. Şi singurătatea pare multiplicată, aşa cum în copilărie se aduna mărunţişul în puşculiţa în formă de porc dăruită de tata. Îmi aduc aminte cum am spart această puşculiţă şi mi-am numărat împreună cu tata capitalul. Apoi mama a hohotit cu voce tare, cumva grosolan, ca bărbaţii, pentru că monedele adunate de mine nu ajungeau nici pentru jumătate din preţul unei puşculiţe noi.

Gândurile zboară singure la dolarii înapoiaţi de Dima. Îi scot, îi pun pe masă. Şi imediat am senzaţia că trebuie să mă spăl pe mâini. Dorinţa e cumva fizică, de parcă nu eu vreau să mă spăl pe mâini, ci mâinile vor să fie curate. Această senzaţie instantanee de dedublare îmi stârneşte zâmbetul. Chiar eu arăt îngrozitor de penibil şi

amuzant.

Şi dorinţa de a mă spăla pe mâini după ce am pus mâna pe bani, şi încă pe dolari, e antologică şi banală, de parcă abia am citit vreo povestioară plină până la saturaţie de morală într-o *Literaturnaia gazeta* foarte veche.

După ce mă liniştesc treptat, mă spăl totuşi pe mâini şi continui să mă gândesc la aceşti dolari. După mai multe încercări de a stabili, dacă nu legătura mea cu ei, măcar relaţia dintre ei şi mine, deodată găsesc singurul cuvânt care pune lucrurile la locul lor. Îmi dau seama că dolarii ăştia sunt *străini*! Că pur şi simplu nu-mi aparţin. Imediat tensiunea fizică stârnită de ei dispare. Dispare şi senzaţia mân- cărimii neplăcute a degetelor. Cum adică, sunt „murdari“? Toţi banii sunt „murdari“, mai puţin cei proaspăt tipăriţi. Toţi banii trec prin mâinile şi buzunarele escrocilor, criminalilor şi corupţilor. Asta e soarta oricărui mijloc de plată.

Acum, când ştiu că sunt bani străini, ştiu şi ai cui sunt. Şi înapoierea acestor bani e numai o chestiune de timp şi de hotărâre din partea mea.

Iar afară tot ninge. Nu mă mai gândesc la bani. Mă gândesc la femeia căreia îi aparţin, deşi ea încă nu ştie acest lucru. Fotografia ei se află din nou în faţa mea. Alături e ceaşca de ceai nebăut.

Odată cu zăpada, peste oraş se lasă seara.

25

Mai trec două zile în compania singurătăţii şi a zăpezii. Şi în aceste două zile văd în cele din urmă cum trebuie să-mi împlinesc datoria, fie ea şi una imaginată de mine.

Pun banii daţi mie de Dima într-un plic. Tot acolo pun şi hârtia de cincizeci din portofelul lui Kostia. Scriu pe plic adresa lui Kostia şi, trăgând încă puţin de timp, ies din casă pe la amiază. Pe Borşceakovka mă hotărăsc să merg pe jos. Îmi imaginez că o să-mi ia cam o oră şi jumătate.

Aerul proaspăt, îngheţat, îmi înviorează faţa.

Merg încet şi sunt conştient că asta nu se prea potriveşte cu fermitatea mea matinală. Pe drum dau de un fast-food. Văd prin vitrina de sticlă oameni care beau cafea şi mă bucur foarte mult. Intru, mă aşez la o coadă mică.

Beau cafeaua încet. E amară, cam prea prăjită. De fapt, pot să nici n-o beau. Dar trag de timp într-o manieră masochistă.

Şi când găsesc şi blocul şi scara, licăre o speranţă că în spatele uşii de furnir vopsite în albastru nu va fi nimeni. Apăs pe butonul soneriei.

„Ei“, îmi zic, „o să stau o clipă şi apoi plec… “

Dar în spatele uşii se aud paşi şi eu îngheţ într-o aşteptare încordată.

Sunt privit mult timp prin vizor. Apoi o voce de femeie mă întreabă precaută:

— Pe cine căutaţi?

Nu sunt pregătit pentru o asemenea întrebare. Mă uit la vizor şi nu ştiu de ce mă gândesc că vizoarele astea deformează chipul omului.

— … Sunt o cunoştinţă a lui Kostia… rostesc fără convingere.

Uşa se întredeschide. Mă priveşte faţa atât de cunoscută din fotografie, numai că acum e proaspătă, nu se mai vede nici urmă din acea oboseală din fotografie. Şi părul e mai lung decât acolo. Părul e frumos, cu o strălucire castanie, şi coboară pe umeri. Poartă o fustă lungă, neagră, şi o bluză de lână de un roşu palid. Oamenii nu stau aşa acasă, şi mă gândesc că se pregătea să plece undeva. Această bănuială mă bucură.

— Aveam o datorie faţă de el… înţelegeţi… Vă rog să mă scuzaţi, nu ştiu cum vă cheamă… Vocea îmi sună aşa de nesigur, încât tensiunea i-a dispărut de pe faţă şi din privire şi-mi dau seama că mă va invita să intru.

— Marina, îmi întinde mâna.

Îmi rostesc numele.

— Intraţi, se trage la o parte. Dar încet, Mişa doarme.

Dau din cap.

Mă conduce în bucătărie.

— Vreţi o cafea?

— Da. Îmi pare rău că s-a întâmplat aşa cu Kostia… încep eu. Nu vă e uşor…

Stă lângă aragaz şi la cuvintele astea se întoarce şi mă priveşte cu ochii larg deschişi.

— Ştiţi… începe ea cu o voce obosită. Între cuvinte face pauze lungi… Este aşa de ciudat… Sunteţi prima persoană care rosteşte aşa de simplu condoleanţele… Când a murit, au fost

multe telefoane. Unii oameni voiau să primească numai confirmarea morţii lui. Parcă nu le venea să creadă, parcă li se părea că sunt păcăliţi. Şi simţeam nemulţumire în vocile lor. Erau foarte nemulţumiţi de moartea lui. Dar nimeni, niciodată, nu a arătat că-i pare rău de noi, nu ne-a întrebat cum vom trăi fără el… L-aţi cunoscut bine?

— Nu, la drept vorbind, nu prea… Aveam numai relaţii de afaceri… Scot din buzunar plicul şi-l pun pe masă. Dar ştiam că pe el te puteai baza mereu… Era mereu gata să ajute… Uite…

Mă ascultă, dar nu se uită la mine, face cafeaua. Şi de aceea îmi e greu să vorbesc. Şi tac.

Liniştea mai durează vreo două minute. Apoi se aşază în faţa mea.

Bem cafea.

Se uită la plic. Îl ia în mână şi se uită în el.

Aştept o reacţie, poate de recunoştinţă, dacă nu în cuvinte, măcar în priviri. Dar nu i se mişcă niciun muşchi de pe faţă.

— E foarte greu, e foarte greu fără el, rosteşte ea rar, lăsând capul jos şi uitându-se în ceaşca de cafea. Şi cu el era uneori foarte greu, dar nu aşa… Stau aici şi mă sălbăticesc. Băieţelul e încă mic, nu pot să ies cu el afară acum, pe gerul ăsta… Şi nici nu mă pot rupe de el. Părinţii lui Kostia nu sună. Ei cred că îi urăsc după moartea lui…

— Poate aş putea să vă ajut cumva?

— Mulţumesc, spune ea, dând din cap. Trebuie să aştept numai să treacă iarna, că apoi va fi mai uşor…

Mă uit la ea, cum stă în faţa mea. Cu capul plecat, privind masa. E mai frumoasă decât în fotografie, mult mai frumoasă. Nu e de mirare. Şi nu doar pentru că fotografia e alb-negru – culorile cu care am încercat eu să-i dau mental viaţă chipului ei semănau mai mult cu un retuş vechi, maroniu. Dar oboseala pe care nu o mai văd pe obrazul ei e totuşi prezentă. E prezentă în voce, în mişcări, în poziţia ei pe scaun.

Termin cafeaua.

Mă ridic de pe scaun.

— Să vă las poate numărul meu de telefon? Poate aveţi totuşi nevoie de ajutor?

Acceptă şi atunci îmi scriu numărul de telefon în agenda de pe masă.

Îmi iau repede rămas-bun şi ies.

în drum spre casă îmi dau deodată seama că nu am telefonul ei. Mă opresc. Mă uit la blocul ei de patru etaje din vremea lui Hruşciov, caut din priviri fereastra de la etajul doi. Nu am remarcat însă unde dau ferestrele ei. Şi nici nu mai are importanţă. Dar că nu am telefonul ei, asta e îngrozitor… Poate o să mă sune ea cândva?!

Şi îmi continui drumul.

26

Înainte nu m-am gândit niciodată că sentimentul datoriei împlinite îţi poate influenţa cumva dispoziţia. Pentru mine noţiunea asta e mai degrabă livrescă, ca ceva din povestirile despre

Pavlik Morozov[1]. Însuşi cuvântul „datorie“ impune întotdeauna o intonaţie sarcastică, desigur, dacă nu e vorba despre o datorie bănească. Dar eu încerc întotdeauna să evit datoriile în bani. Şi uite, în al treizeci şi cincilea an al vieţii, pentru prima dată cuvântul „datorie“ răsună în gândurile mele ca o noţiune curentă, deplină. Ca să nu mai zicem că, rostind acest cuvânt, sufletul mi-e liniştit. A apărut o anumită mulţumire sau mulţumire de sine. Mă gândesc la mine în mod pozitiv. Şi toate astea din cauza sentimentului datoriei împlinite, mascată de o altă datorie, una bănească.

Probabil de aceea dimineaţa a venit pentru mine incredibil de devreme. Şi bântui prin garsoniera mea plin de energie, fără să ştiu însă cum şi pe ce să o cheltuiesc.

Afară se face dimineaţă – e încă întuneric, dar ferestrele luminate din blocul de vizavi parcă grăbesc venirea răsăritului târziu, de iarnă.

Începe o nouă zi.

Şi aş vrea şi eu ceva nou. O viaţă nouă? Senzaţii noi? Nu ştiu. Mai degrabă iluzii noi.

Se luminează vizibil. Natura dă la o parte cortina în spatele căreia începe o nouă zi. Şi faptul că în această dimineaţă sunt martor al acestei ridicări de cortină îmi sporeşte încrederea că ziua

---

[1] Pionier rus (1918-1932) care şi-a denunţat tatăl, preşedinte de colhoz, pentru tăinuirea unei părţi a recoltei de cereale; denunţul lui a fost considerat de propaganda sovietici un act de eroism, el devenind pentru generaţii de copii un martir al revoluţiei, dedicându-i-se opere literare, piese de teatru şi creaţii muzicale.

va fi într-adevăr nouă, că tocmai în această zi va începe ceva nou în viaţa mea.

Cerul fără nori e de un albastru palid. Soarele, care nu se vede de la fereastra mea, îşi coboară razele delicate, galbene, pe zăpada scânteietoare. La ferestrele blocului de vizavi deja s-au stins luminile. Mă uit la ceas – zece fără un sfert.

Dar ziua nu-mi justifică aşteptările. Iar seara mă sună Lena-Vika.

— Gata, te-ai făcut bine? o întreb.

— Da. Ţi-a fost dor de mine?

— Am fost foarte singur… recunosc.

— Da?! răsună în receptor exclamaţia de uimire plăcută şi depistez în această exclamaţie un zâmbet mulţumit. Pot să vin. Ce zici?

Mi-ar fi mai uşor să aud de la ea familiarul „vin peste o oră!“ decât această întrebare prin care îmi cere acordul.

— Bineînţeles, vino! spun.

— Azi ai o voce cam ciudată, spune ea gânditoare şi imediat adaugă mai vioi: Vin peste o oră.

Şi închide.

Iar eu stau la masa din bucătărie şi o aştept. Şi, în timp ce o aştept, mi se intensifică dorinţa de a o vedea, de a o îmbrăţişa. Sunt supărat pe ea, supărat pe singurătatea îndelungată. Dar nu trec nici zece minute de la telefonul ei, că o şi iert. O iert pentru că totuşi are nevoie de mine. Poate şi ea gândeşte tot cam aşa despre mine, crede că am nevoie de ea. Şi de aceea îşi aminteşte de mine.

Dar această periodicitate, acest grafic invizibil, totuşi real în relaţiile noastre, după care ea când apare, când dispare, e cel care dă senzaţia de fragilitate şi de provizorat a relaţiei noastre. Viaţa ei dublă, numele ei dublu mă făc să cred că nu primesc totul de la ea nici când o îmbrăţişez, nici când o sărut, nici când dorm cu ea. „Ei şi ce?“ protestează un alt gând. „Deviza «totul sau nimic» nu aduce nimic bun. Cei care vor totul de regulă nu primesc nimic.“ Că doar nici eu nu sunt pregătit pentru a mă consacra cu totul altcuiva, nici măcar unei femei.

Gândurile mele sunt întrerupte de soneria de la uşă şi sar, alerg la uşă. Nici nu mă aşteptam din partea mea la atâta bucurie când am deschis uşa, la atâta nerăbdare de a o vedea.

— Da’ lasă-mă să mă dezbrac! Că doar n-am venit pentru o clipă!

Râde şi mi se pare cu adevărat fericită.

În sfârşit îi dau drumul. Îşi dezbracă haina lungă, neagră, cu bordură de blană pe marginea glugii, şi rămâne în nişte pantaloni negri şi un pulover de culoarea smaraldului. Îşi pune haina în cuier şi, încă râzând, se aruncă asupra mea.

— Ţi-a fost dor? Ţi-a fost dor? Da?

Apoi, după ce pasiunea stârnită de singurătatea mea recentă se potoleşte, scoate din geantă o sticlă de şampanie şi o pungă cu mâncare. La bucătărie le întinde pe masă şi am brusc senzaţia de foame. În ultimele două săptămâni m-am hrănit cu ce-a dat Domnu’, în general sendvişuri cu

parizer. Până şi cartofii fierţi se dovediseră o delicatesă, dată fiind lenea mea. Iar acum pe masă avem un salam, o baghetă franţuzească, un pachet de unt, nişte biscuiţi turceşti…

— Parcă e ajutor umanitar! spun. Mulţumesc!

Ea tot mai zâmbeşte.

— Ce să fac eu cu tine flămând?

— Dar ce să faci cu mine sătul?

— Aaaa! râde ea. O să-ţi spun mai încolo! Când o să mănânci pe săturate! Când ai mâncat ultima dată?

— Am mâncat acum două săptămâni, iar de ciugulit, azi-dimineaţă, recunosc eu.

— Bine, scoate cuţitele, furculiţele. Ai cartofi?

— Am vreo două kilograme…

— E clar, spune cu o voce poruncitoare. Azi e sărbătoare, dar mâine te duci după cartofi! Pune şampania în frigider, pe raftul de sus. Ai loc acolo?

— E o grămadă de loc! Deschid frigiderul şi-i arăt Lenei spaţiul gol din interior.

— Ei, şi mai trăieşti! dă ea din cap.

Peste o jumătate de oră cina e deja gata. Atmosfera de sărbătoare este amplificată de aranjarea mesei. Scot două pahare de cristal.

— Ar fi fost bun aici un bucheţel de flori, rosteşte visătoare Lena, privind natura moartă pe care a creat-o.

Plec vinovat capul.

— Ei, lasă, dă ea din mână. Am zis aşa, visez… Apropo, nu mi-ai dat niciodată flori.

— Păi niciodată nu ştiu când vii…

Cina începe cu şampania.

— Pentru ce? întreb, ridicând paharul.

— Pentru noi! rosteşte uşor Lena. Pentru faptul că ne-a fost bine, că nu am zăcut!

Cartofii fierţi, rondelele subţiri şi chihlimbarii de salam, franzela proaspătă, crocantă, cu unt. Sărbătoarea pântecului se împleteşte cu a sufletului, iar o atmosferă de bucurie furtunoasă îmi umple micul apartament.

— Merge casetofonul tău? întreabă Lena.

— Probabil, de mult nu l-am mai pus.

Scoate din geantă o casetă şi mi-o întinde.

— Ia, pune-o!

Mă duc în cameră, pun caseta şi revin. Muzica începe să se audă abia peste vreo două minute. Dar când se aude, furculiţa mi se opreşte în aer cu bucăţica de salam pe care mă pregăteam s-o bag în gură. Mă uit uimit la Lena. Iar ea zâmbeşte şi desface şăgalnic palmele.

— Este Corelli… Dacă nu-ţi place, pe partea cealaltă este rap, Kar men şi Bulanova…

— Nu, îmi place. Pur şi simplu nu ştiam că-ţi place muzica

— Iar eu nu ştiu dacă îmi place sau nu. Uneori vreau s-o ascult. Este o muzică pură, ca un medicament. Mă linişteşte când sunt nervoasă…

— Şi eşti adesea nervoasă?

— Nu, ridică ea din umeri. Uneori sunt. Toată lumea e aşa. Şi tu azi, când am sunat, aveai o voce nervoasă. Nu?

Dau din cap.

— Şi de ce? întreabă.

— Ieri m-am dus să plătesc o datorie… înţelegi, o cunoştinţă de-a mea a fost omorâtă, iar eu îi cerusem nişte bani, şi uite, ieri m-am dus, i-am dat banii soţiei… Probabil după aceea am fost nervos, ştii, mă temeam să mă duc

Lena dă din cap cu înţelegere.

— Şi prietena mea a fost omorâtă acum o lună. A chemat-o la el un beţiv… Şi a sugrumat-o. Iar eu am luat toate cărţile ei, să le citesc, ai ei au o bibliotecă marfă… Dar nu le mai dau înapoi… Las' să rămână la mine. Groaznic, abia făcuse optsprezece ani. Ai ei au dat o masă aşa frumoasă...

— Hai să vorbim despre altceva! o rog.

Dă din cap. Pe faţă îi apare din nou zâmbetul.

— Toarnă! porunceşte ea.

Şampania se apropie de sfârşit, dar mai am o rezervă de şliboviţă unguréască şi asta-mi sporeşte convingerea că, dacă se termină şampania, sărbătoarea nu se va încheia.

— Pentru ce? întreb, ridicând din nou paharul.

— Pentru noi! spune din nou Lena.

— Toastul ăsta a mai fost.

— Ce e bun trebuie să se repete, mă priveşte ea în ochi şi zâmbeşte din nou, numai că de data aceasta mai ferm şi mai încrezător.

Ne-am culcat târziu după miezul nopţii şi am adormit probabil spre ziuă. Energia mea, care m-a înviorat încă de dimineaţă, s-a epuizat în sfârşit. Dar nici ea nu avusese mai puţină energie, poate

chiar mai multă, pentru că, spre dimineaţă, când mâinile mele obosiseră de atâtea îmbrăţişări şi mângâieri şi moţăitul pusese stăpânire pe conştiinţa mea, mâinile ei încă mă mai mângâiau, iar buzele îmi atingeau uşor umerii, gâtul. Şi eu stau nemişcat, parcă învins de ea.

27

Decembrie

Este decembrie şi afară totul este acoperit de zăpadă scârţâitoare. Respiraţia ei geroasă pătrunde prin ferestruica deschisă şi umple de prospeţime aerul din apartament.

E a treia zi de când Lena o face la mine pe stăpâna şi amândurora ne place asta, dar, probabil, din motive diferite. Numai uneori îmi apare un gând care mă întristează, gândul că asemenea momente frumoase, fericite, ale relaţiei noastre s-au întrerupt nu o dată, şi am rămas din nou singur în apartamentul încă impregnat de respiraţia ei. Şi încă simţind această respiraţie, dar nevăzând-o, încep din nou să acumulez în suflet senzaţia de singurătate, încep să mă uit întrebător la telefonul tăcut, de parc-aş aştepta ajutor din partea lui. Încerc să alung aceste gânduri, să nu le dau posibilitatea să-mi strice sărbătoarea, deşi sărbătoarea asta nu e doar a mea. E sărbătoarea *noastră.*

O observ pe Lena şi-mi dau seama că iluzia de

câteva zile a vieţii noastre comune îi place la fel de mult cum îmi place şi mie. De câteva ori pe zi punem caseta cu muzica lui Corelli. Nu, Lena nu e tulburată şi nu are nevoie de acţiunea calmantă a acestei muzici. Pur şi simplu duioşia viorilor se potriveşte foarte bine cu atmosfera în care ne bucurăm unul de celălalt. Pe fondul muzicii acesteia e mai uşor să alung gândurile insistente despre caracterul vremelnic şi trecător al acestor momente fericite.

Deja îmi dau seama ce vreau. Şi vreau o permanenţă banală. Pentru senzaţia continuă de fericire am nevoie de socializare şi de o relaţie cu o femeie. Şi una, şi cealaltă sunt prezente în relaţia cu Lena şi numai graficul necunoscut al vieţii ei îmi distruge idila. Dar probabil numai eu am nevoie de această idilă. Poate că ea consideră că întâlnirile noastre lungi sunt un fel de drog care o ajută să trăiască în momentele celelalte, necunoscute mie, ale vieţii ei.

Nu vreau, mă tem să o rog să-mi dea mai mult. Pur şi simplu trebuie să-mi găsesc o ocupaţie care să mă distragă pe perioada absenţei ei. Numai că absenţa ei trebuia să fie doar temporară!

— La cină avem cartofi prăjiţi! anunţă ea veselă.

Şi se uită pe fereastră.

— E iarnă, însă ţăranii nu o duc boiereşte! răsună glasul ei sonor din bucătărie. Hei, mă auzi?

— Da, răspund.

— Când l-am studiat la şcoală pe Nekrasov[1], credeam că ţăranii o duceau bine în timpul ţarului. Iarna se odihneau. Iarna ţăranii o duceau boiereşte…

Vine în bucătărie.

— M-ai înnebunit cu ţăranii ăştia! zâmbesc.

— Păi ce, îţi imaginezi, o căsuţă în sat, iese un fum subţirel pe horn, înăuntru e căldură şi noi bem ceai cu dulceaţă de căpşune…

— Lângă samovar sunt eu şi Maşa mea, încep eu să cânt

Sună telefonul şi chiar mă minunez. Lena e aici, cine ar mai putea suna? Poate Dima?

— Alo, bună ziua, se poate cu Tolia? cere o voce feminină.

— La telefon, răspund.

— Vă rog să mă scuzaţi că vă deranjez… Sunt Marina, mai ţineţi minte, aţi trecut pe la mine... Soţia lui Kolia...

— Da, da, spun.

— Ştiţi… nu mi-e prea uşor să vă rog… dar pur şi simplu nu am pe cine… N-aţi putea să veniţi astăzi pe la mine, la şase?

— Cred că pot, răspund precaut. Cu ce vă pot fi de folos?

Marina începe să râdă, îi aud în receptor respiraţia şi aştept răbdător – probabil îşi alege cuvintele. Îmi aduc aminte de discuţia purtată în

---

[1] Nikolai Alekseevici Nekrasov (1821-1878), poet rus revoluționar, care condamnă în poemele sale viața grea a țăranilor în timpul regimului țarist.

bucătăria ei, îmi aduc aminte de pauzele ei lungi care transformau uneori fiecare cuvânt rostit într-o propoziţie distinctă.

— Trebuie să ies neapărat azi pentru o treabă... pentru două ore... şi nu am cu cine să-l las pe Mişa...

— Aaa! exclam eu.

— Aţi putea? îi aud vocea în receptor, plină de aşteptare neliniştită.

— Da, da, spun, dând din cap. La şase...

— Vă mulţumesc mult... oftează ea uşurată.

Pun jos receptorul, dar rămân lângă telefon, încurcat de această rugăminte.

— Cine era? întreabă Lena, arătând spre telefon.

— Marina, ţii minte, ţi-am povestit cum am dus banii ăia...

— Mă roagă să stau cu copilul două ore...

— Pe tine? se minunează Lena. Păi ce, ştii să-i schimbi scutecele?

Râde.

Dar mie nu-mi arde de râs.

— O să te descurci! Lena mă bate pe umăr. Cât are copilul?

Ridic din umeri.

— Cred că vreo câteva luni...

— Dar suporţi plânsetele copiilor? mai întreabă Lena zâmbind.

— Nu ştiu, încă nu am trecut prin asta, încerc să glumesc fără succes.

Sunt încurcat de această rugăminte, dar şi telefonul Marinei s-a insinuat oarecum agresiv în

lumea noastră comună, deşi temporară. N-a sfâşiat numai liniştea. M-a făcut să-mi aduc aminte de Kostia, de toată povestea. Şi gândurile mele încep să deruleze trecutul recent, parcă încercând să găsească ceva acolo. Deodată, pentru o clipă, uit de Lena, dar îmi revin imediat şi, pentru a mă împotrivi şi mai mult trecutului ieşit la suprafaţă pe nepusă masă, mă apropii de ea. Îi privesc faţa, încercând în felul acesta să-mi alung tot din minte, cu excepţia imaginii ei.

— Ce e cu tine? întreabă ea speriată. Îţi tremură mâinile!

— Atunci îmbrăţişează-mă! o rog, nefiind în stare să zâmbesc, dar încercând să vorbesc cât mai moale, cât mai delicat, pentru ca vocea să ţină loc de zâmbet.

Câteva minute rămânem nemişcaţi. Inspir mirosul părului ei, şoptind ca o incantaţie: „Te iubesc! Te iubesc!“ Şi nu mă mai gândesc la sensul acestor cuvinte. Parcă pe mine mă liniştesc, pentru ca mai târziu, poate peste vreo jumătate de oră, să îmi dau seama că pentru mine Lena este cum e muzica lui Corelli pentru ea. Ea este calmantul meu şi, în acelaşi timp, liniştea mea. Iar cuvintele „Te iubesc!“ sunt în cel mai înalt grad o expresie a recunoştinţei. Sunt ca un milion de „mulţumesc“ care-şi concentrează încărcătura, energia într-o propoziţie scurtă, o propoziţie-incantaţie. N-am născocit asta, pur şi simplu am înţeles semnificaţia acestei fraze, aşa cum îmi pare ea acum, nu folosită aiurea, în

situaţii care cer expresii mai simple, banale.

Sunt fericit şi acum pot zâmbi uşor, numai Lena, pe care încă o mai strâng la piept, deocamdată nu-mi poate vedea zâmbetul.

28

E întuneric când mă apropii de blocul Marinei. Deschide literalmente în clipa în care sun, încă nu reuşesc să-mi las jos mâna. Parc-a stat de pază la uşă.

— Bine că aţi venit totuşi, spune. Intraţi, dezbrăcaţi-vă… Peste cinci minute trebuie să plec… Puteţi să puneţi aici scurta, nu vă e frig cu ea afară? Uitaţi papucii…

Mă schimb.

— Fac repede o cafea… Haideţi deocamdată la bucătărie. Sunt aşa de bucuroasă că aţi putut veni… Mai întâi mă gândisem să chem pe una dintre vechile mele prietene să stea cu Mişa, dar nu le-am mai văzut după înmormântare şi m-am temut că vor apărea amintirile, lacrimile.

Era clar că Marina chiar se grăbeşte, vorbeşte de parcă nu s-ar asculta, repede, greu inteligibil.

E îmbrăcată în blugi şi geacă de blugi, de sub care se vede un pulover verde. Abia acum observ că are ochii căprui. Şi în aer se simte un miros dulceag de parfum, chiar şi aroma cafelei, acum, când deja ţin în mână ceşcuţa de ceramică, se dovedeşte mai slabă decât acest parfum.

— La ora şapte să-i daţi de mâncare, uitaţi,

biberonul e aici, pe calorifer… Dacă vi se face foame, să nu vă jenaţi, aveţi în frigider… Pe la opt mă întorc. Da, dacă va începe să plângă, acolo, sub pătuţ, sunt scutece de unică folosinţă, este foarte uşor, e desenat pe pachet cum trebuie schimbate.

Mai apucă să mă conducă în cameră şi să-mi arate băieţelul care doarme liniştit, trăgându-şi nasul în somn.

— Şi dacă la şapte încă va dormi? întreb precaut.

— Se va trezi, spune convinsă Marina. Copiii mici sunt precum câinii lui Pavlov. Odată ce i-ai învăţat cu orarul, chiar ei îl respectă… La revedere…

Trânteşte uşa şi mă lasă în liniştea apartamentului străin, într-un asemenea apartament cu două camere am locuit cândva cu părinţii, numai că la ultimul etaj, la al patrulea. Restul e la fel – două camere una lângă alta, o cutiuţă-toaletă, o cutiuţă-baie cu varul tavanului înnegrit din cauza umezelii, şi o bucătărie cu o ferestruică sub care se afla în mod tradiţional principalul obiect din tablou: măsuţa de bucătărie cu blat din plastic pe care fuseseră desenate de geniul unui designer simpluţ frunze de arţar de un verde palid. Blatul mărginit de o bandă de aluminiu, sub care, de regulă, se adună firimituri de pâine şi alte resturi din bucătărie.

Acest apartament e însă mult mai îngrijit decât al nostru, tavanul aici e mai alb, iar uşile

furniruite vopsite tot în alb lucesc. Uşa celei de-a doua camere e închisă, dar ştiu că acolo e dormitorul. În apartamentele de genul ăsta dormitorul se află în cea de-a doua cameră decomandată.

Mă uit în jur. Mă aşez pe canapea. Mă uit la pătuţul copilului, cumpărat mai mare, la copilul înfăşat, pe care-l cheamă Mişa. Ocupă probabil o treime din pătuţ. Doarme. Şi pentru o clipă simt în suflet pace şi linişte, de parcă m-aş afla acasă şi totul ar fi în ordine, cu mine, ca şi pentru alte milioane de oameni – şi copilul e al meu, şi televizorul Elektron, care ocupă tot colţul de lângă uşa de la balcon, şi vazele de cristal din servanta nemţească, şi cele trei tomuri necitite despre cei trei muşchetari şi, tot necitita, dar minunat editata, în tiraj de două milioane de exemplare, „biblie sovietică“: operele lui Puşkin în două volume. Dar clipa se duce şi mă aflu din nou într-un apartament străin, necunoscut, şi mă uit la deşteptătorul de pe televizor. Până la opt mai e o oră şi cincizeci. Interesant, oare Lena a început să facă cina? A promis pentru astă-seară cartofi prăjiţi. Viaţa nu e aşa de variată, cândva, acum doisprezece ani, aveam o prietenă căreia îi plăcea să-mi prepare cartofi prăjiţi. Dar asta a fost aşa de demult, că nu mai ţin minte chipul acelei prietene.

Mă ridic de pe canapea, mă plimb prin cameră. Observ pe suprafaţa lăcuită a televizorului un strat de praf, nu foarte gros, dar suficient pentru a desena pe el cu degetul. Şi scriu, cu litere

rotunde, lângă deşteptătorul ce ticăie: „Bună seara“. Mă duc în bucătărie, găsesc ceai indian pe raftul de deasupra aragazului şi pun ceainicul pe foc.

Îmi spun în gând că de la bucătărie trebuie să înceapă „însuşirea“ unui apartament străin. Şi, într-adevăr, în bucătărie mă simt mai bine. Poate pentru că am mai stat aici o dată, când am venit să aduc dolarii? Şi acum mă aşez în acelaşi loc, în dreapta ferestrei. Ceainicul începe să şuiere şi acest sunet domestic se revarsă plăcut în liniştea din jur, făcând-o mai agreabilă şi înmuind-o. Iar afară seara de decembrie, fără vânt, ascultă circulaţia zgomotoasă a tramvaielor. În întuneric sunt împrăştiate luminiţe galbene şi una dintre ele – cel mai apropiat felinar – luminează copacii dezgoliţi şi Jiguli-urile albe, parcate lângă bloc.

Ceaiul tare accelerează curgerea timpului şi, când revin în cameră, ceasul e deja şapte fără un sfert. Arunc o privire spre pătuţ – copilul încă doarme.

Pe la şapte iau de la bucătărie biberonul şi mă aplec din nou deasupra copilului, dar ochii lui sunt tot închişi. Doarme dus, iar eu zâmbesc, amintindu-mi cum Marina, la plecare, i-a comparat pe copii cu câinii lui Pavlov.

Însă mi s-a făcut foame mie şi, revenind la bucătărie pentru a pune biberonul la căldură, pe calorifer, deschid frigiderul. O mulţime de gustări: unt, caşcaval, salam, nu mâncare gătită. Probabil Marina nu face des mâncare, încălzesc ceainicul şi

fac două sendvişuri, după care mă aşez din nou la locul meu, în dreapta ferestrei. Începe să sune telefonul şi ies pe hol. Ridic receptorul.

— Alo, alo… spun, dar de pe fir se aude numai respiraţia cuiva.

Pun receptorul în furcă şi mă întorc la masă. Probabil cine-a sunat a crezut că a greşit când a auzit vocea mea.

Continui să beau ceaiul care ucide timpul aşa de minunat, de plăcut.

Mai trece o jumătate de oră şi mă aplec din nou asupra copilului, strângând în mână sticluţa caldă cu lapte. Dar copilul tot mai doarme şi nu mă decid să-l trezesc. Sun acasă ca să o întreb pe Lena ce să fac.

— Important este să nu intri în panică! spune ea. Pur şi simplu acum vrea mai degrabă să doarmă decât să mănânce. Când va dori cu adevărat să mănânce, o să auzi. Apropo, deja am curăţat cartofii.

— Peste o jumătate de oră trebuie să vină şi pornesc imediat spre casă!

Şi din nou se lasă liniştea.

Curgerea timpului s-a încetinit şi mă enervez. Parcă tocmai liniştea mă enervează. Ea e aici stăpână şi faptul că nu o tulbur dovedeşte că mă supun ei; deşi totul e mascat aşa de bine trecând drept calm, drept temere de a deranja somnul copilului căruia de mult ar fi trebuit să-i fie foame şi să plângă cu un glăscior ascuţit de pisică. Dar el tace, de parcă se supune şi el liniştii ăsteia. Şi din

nou mă aplec deasupra lui, ating cu degetele obrăjorul cald, uşor transpirat. Dar doarme. Şi mă uit cu atenţie la feţişoara lui miniaturală, pe care încă nu sunt trăsături şi linii. Cu cine va semăna? Dar cu cine seamănă acum? La vârsta asta copiii par mai degrabă să semene unii cu alţii… Şi deodată încep să caut din priviri prin cameră fotografii ale lui Kostia, vreau să contemplu în linişte faţa lui şi să încerc s-o compar cu faţa copilului. Undeva trebuie să fie fotografia cu panglica de doliu pe unul dintre colţurile de jos. Locul pentru pecetea morţii. Dar mă uit şi nu văd nicăieri această fotografie. De fapt, nu sunt deloc fotografii, nici măcar pe raftul cu cărţi de pe servantă… Poate a strâns fotografiile pentru a lăsa în urmă trecutul? Dar în dormitor, pe noptiera de lângă pat, probabil că se află fotografia lui.

Intru cu grijă în dormitor, aprind lumina şi văd un pat larg de lemn, o noptieră pe care se află un radio, un mic deşteptător, o oglindă rotundă, alături de care se află un teanc de reviste, cea de deasupra e Burda, iar pe pernă o carte din care iese o scrisoare folosită ca semn. Mă apropii, sunt curios ce citeşte seara. Henrich Böll, *Casa fără stăpân.* Doamne! Oare nu e o prostie să citeşti această carte şi, în acelaşi timp, să ascunzi fotografiile soţului mort? Dau din cap şi-mi aduc aminte din nou de timp. Deşteptătorul de pe noptieră arată opt şi cinci. Închid lumina în dormitor

Copilul încă doarme şi asta mă enervează. Dar

nu-i nimic, în curând va veni ea şi se va ocupa de el, o să-i dea de mâncare, o să-l îngrijească. Iar eu o să mă duc acasă şi o să mănânc cartofi prăjiţi. Se pare că îmi e din nou foame.

Mă aşez în fotoliu şi îndur liniştea asta numai pentru a auzi în cele din urmă pocnetul yalei şi scârţâitul uşor al uşii care se deschide. Dar ceasul de pe televizor continuă să numere minutele şi niciun fel de alte sunete nu tulbură liniştea. Mă enervez tot mai tare. Mi se pare că bebeluşul se preface că doarme. Pur şi simplu mă urăşte şi nu vrea să primească mâncarea de la mine. Desigur, e o aiureală. Copilului, cât e încă mic, îi e total indiferent cine îi dă să mănânce. Important este să primească de mâncare. Mă liniştesc pentru câteva minute, dar privirea căzând asupra ceasului mă aduce din nou în stare de nervi. E deja opt şi douăzeci. Acum ar fi trebuit să ajung acasă…

Ies pe hol. Sun acasă.

— Unde ai dispărut? întreabă Lena.

— Încă n-a venit, ce să fac? întreb disperat şi imediat observ că, atunci când vorbesc cu Lena, enervarea chiar se transformă în disperare.

— Halal mamă! se minunează Lena. Şi nu a dat telefon?

— Nu.

— Ei, ce să faci? Văd cum Lena, stând în camera mea, lângă telefon, ridică din umerii mici. Doar n-o să-l laşi acolo singur… Aşteaptă. Doar că mie îmi e foame, o să mănânc fără tine. Dar îţi las şi ţie!

— Ascultă, poate trebuie să trezesc copilul? N-ar

fi vremea să mănânce?

— Mă întrebi de parcă aş fi mamă-eroină! Dacă vrei, trezeşte-l!

— Bine, pa! mă grăbesc să închei convorbirea pe un ton paşnic.

— Te pup, spune ea şi închide.

Revin în cameră şi mă opresc lângă pătuţul copilului. Mă aplec şi văd că bebeluşul deja s-a trezit, ochişorii lui mici sunt deschişi. Se uită la mine şi-şi mişcă buzele. Oftez uşurat, mă duc după biberon şi mă aplec din nou deasupra lui. Mă joc puţin cu sticluţa deasupra capului lui, aşteptând să văd ceva care să semene cu un zâmbet, dar expresia feţei copilului nu se schimbă. Numai ochii îi deschide mai tare. Apropii biberonul de gura lui, dar parcă nu observă asta. Se uită la mine şi în ochii lui mici – nu-i disting nici măcar pupilele – mi se pare că văd răceală şi duşmănie. Încerc să-i îndes tetina în guriţă, dar parcă îşi încleştează fălcile. „Ei, dracu’ să te ia!“, îmi spun. „Dacă vrei să mori de foame, n-ai decât! Iar eu o să am grijă de nervii mei, şi-aşa au luat-o razna în ultima vreme!“

Duc laptele la bucătărie. Mă aşez din nou la masă. Dacă aş fi fumat, ăsta ar fi fost cel mai bun moment pentru o ţigară, dar Dumnezeu m-a ferit de acest obicei. Pot să mă relaxez cu o cafea sau cu alcool. Cafea nu vreau. Mă uit în frigider. În raftul de pe uşă se afla o sticlă începută de coniac. Dar nu am chef nici de coniac.

În liniştea din bucătărie încă mai persistă

mirosul dulceag al parfumului. Liniştea asta parcă subliniază prezenţa mirosului, îngheţând auzul prin lipsa sunetelor. Oboseala zilei o simt mai întâi în ochi. Vreau să-i închid, dar nu pentru a adormi. Pur şi simplu au obosit să privească şi să vadă acest apartament, acest copil care mă enervează şi, în acelaşi timp, mă sperie cu muţenia şi imobilitatea lui. Şi închid ochii şi-mi zic: „Doamne, ce fac eu aici?“ Şi imediat, ca un răspuns din partea acestui Dumnezeu, în minte îmi apare un gând-explicaţie liniştit şi calm: „Îţi îndeplineşti datoria.“ „Din nou?“ „Da, din nou. Şi nu pentru ultima oară. Acum eşti îndatorat pentru multă vreme.“ „Pentru totdeauna?“ „Nu, nu te teme. Numai cât timp îţi aduci aminte de ea.“

Şi vreau să uit de tot, şi cu cât încerc mai tare să uit, cu atât îmi apare mai mult în memorie tabloul serii ploioase de toamnă, luminiţele de sticlă spartă pe asfaltul curţii pustii şi raza lanternei – un ochi galben, rotund, care priveşte curios trupul căzut pe asfalt.

Totuşi scot din frigider coniacul şi îmi torn puţin în îl beau ca pe un medicament. Fără să mă gândesc la un motiv sau la un toast.

Iar ceasul e aproape zece. Există şi în bucătărie un ceas rotund, de perete.

După coniac aş vrea să mănânc ceva, şi-mi mai fac două sendvişuri.

În timp ce mănânc, ascultându-mi zgomotul fălcilor, uit şi de copil, şi de Marina. La un moment dat mi se pare că bebeluşul a început să

plângă în cameră şi înţepenesc, trăgând cu urechea. Dar nu plânge. Mai degrabă e un sunet izolat, numai că şi ăsta poate fi un joc al imaginaţiei. Şi nu mă duc acolo. Rămân în bucătărie, de parc-ar fi singurul loc din apartament în care mă simt în siguranţă. Mai beau puţin coniac şi, uitând fericit de copil, polemizez cu propria persoană referitor la împlinirea datoriei. Mă cert mult timp şi confuz cu mine însumi, dar şi polemica asta probabil că seamănă mai mult cu o bolboroseală beată, interioară.

Deodată, când sunt foarte cufundat în gânduri, se aude pocnetul metalic al yalei care se deschide. Uşa scârţâie şi eu tremur. În bucătărie intră Marina. Cu o faţă tulburată.

— Pentru Dumnezeu, vă rog să mă iertaţi! S-a întâmplat…

Ciudat, dar nu simt faţă de ea niciun fel de ranchiună. Mă ridic de la masă. Privirea îmi alunecă pe ceasul de pe perete.

Ora douăsprezece şi jumătate!

— Nu a mâncat nimic… îi spun. Nimic… Plecând, mă uit din nou la ceas, dar acum cu o oarecare lipsă de încredere şi cu speranţa că nu arată ora bună.

— Probabil s-a speriat de dumneavoastră. Nu m-am gândit la asta… Că doar nu a mai văzut pe nimeni în afară de mine… Cum o să ajungeţi acum aşa de târziu?… Şi eu am venit cu taxiul… Am aşteptat o jumătate de oră autobuzul… am îngheţat…

„Păi ce să fac, să rămân aici?!“, îmi spun, mergând spre cuier.

Când ies, mai aud de câteva ori pe un ton vinovat „mulţumesc“ şi „mă iertaţi“. Îmi iau la revedere sec.

Afară e rece şi pustiu. Merg de-a lungul străzii, ridicând de fiecare dată mâna în speranţa că mă va ajunge vreo maşină. Dar maşinile rare trec pe lângă mine.

Pe la două ajung acasă pe jos.

Lena doarme deja. Când mă bag în pat, îi aud mormăitul

— Doamne, eşti aşa de rece!

29

Mă trezesc târziu, spre unsprezece.

Trag cu urechea la liniştea din apartament şi-mi dau seama că am rămas iar singur. A început o altă pauză în relaţia mea cu Lena. Cât o să dureze oare această pauză: o săptămână sau mai mult?

De data asta întâlnirea mi s-a părut destul de scurtă, numai patru zile, şi îmi zic: oare nu din cauza întoarcerii mele târzii a plecat, fără să mă trezească ţi fără să aştepte să mă trezesc? E cam prea copilăresc să se supere pentru cina ratată cu cartofi prăjiţi, cu atât mai mult cu cât ştia unde sunt şi ce fac. Dar ea e totuşi un copil, cu toate toanele implicite şi adorabilele mofturi. În final, tocmai asta, imaginea ei de copil, îmi place.

În bucătărie ceainicul e încă fierbinte. Mă uit cu speranţă pe masă – nu e niciun bilet.

De fapt, nu e nimic uimitor pentru mine. O simt deja foarte bine pe Lena. Ar fi o prostie să aştept de la ea un bilet sau o scrisoare – e total lipsită de acest amestec necesar de romantism şi sentimentalism. Voinţă, hotărâre şi pasiune – astea îi alcătuiesc caracterul. Cândva poate va deveni soţia ideală a unui bărbat lipsit de voinţă. Şi-l va suporta numai pentru a avea unde să se întoarcă după aventurile furtunoase de scurtă durată… Până atunci… Până atunci rămân din nou singur, captiv în aşteptare, captiv total în acest grafic al vieţii ei total necunoscută mie. Dar în dimineaţa asta nu sufăr prea mult din cauza dispariţiei ei neaşteptate. Încă mai sunt plin de ea, de săruturile ei, de patima ei. Senzaţia unui fel de saţietate mă linişteşte.

Mă hotărăsc să-mi petrec foarte tihnit ziua asta, să nu ies nicăieri. Dar mai întâi dau drum la apa caldă şi aprind focul la ceainic.

Trec câteva zile şi, spre bucuria mea, observ că singurătatea nu mai are asupra mea aceeaşi putere ca mai înainte. Nu, viaţa mea n-a devenit mai variată. Aştept ca şi înainte să depăşesc această linişte obişnuită, ştiind ce va veni după ea. Dar aşteptarea asta nu mă mai enervează. Seara, stând la o cană de ceai în bucătărie, îmi spun că, într-un anume sens, am devenit chiar eu un „câine al lui Pavlov“. Numai că în locul profesorului Pavlov se află Lena, care m-a obişnuit pe nesimţite

cu aşteptarea telefonului ei. Poate că ea nici nu se gândeşte la asta, poate că aşa s-a întâmplat. Dar, în acest moment, simt foarte clar un anumit experiment impus în relaţia noastră. Şi, într-adevăr, deja de atâtea ori m-am gândit nemulţumit la „graficul“ întâlnirilor noastre, considerând acest „grafic“ viaţa ei. Cad pe gânduri: cum e viaţa ei în zilele în care nu e cu mine? Pe Hreşceatâk? Puţin probabil. Pentru Hreşceatâk îţi ajunge o oră, hai, două. Mai mult, pe frigul ăsta ar putea să lipsească total din grafic. Ce va fi la primăvară, când se va încălzi şi viaţa se va „topi“? Cât timp mi se va aloca atunci mie în graficul ei? Nici nu vreau să mă gândesc la asta şi-mi stăpânesc rapid gândul. Revin la gândul despre experimentul la care particip. Câinele lui Pavlov nu cerea niciodată singur de mâncare. Aştepta semnalul – aprinderea beculeţului. Însă eu aştept un alt semnal – unul telefonic. Mă amuză acest gând. De fapt, îmi zic, în orice relaţie dintre un bărbat şi o femeie întâlnim experimentul, şi cel mai mare dintre ele este viaţa obişnuită de familie. Aşa că nu sunt singurul care trebuie să se simtă ca un câine al lui Pavlov.

30

Ieri, în liniştea apartamentului meu, a răsunat telefonul. Afară ningea din nou.

Ceasul arăta doisprezece şi un sfert.

Stăteam în fotoliul de lângă telefon şi citeam

scrisori străine – *Corespondenţa dintre Maiakovski şi Lili Brik.* Căutam în ele iubire şi romantism, însă găseam numai o prosteală jucăuşă.

Zbârnâitul telefonului m-a făcut să tresar. Între timp relaţia mea cu singurătatea se schimbase total, până şi „singurătatea forţată“ se transformase pentru mine într-o izolare aproape voluntară.

Fără să mă îndepărtez de dragostea dintre Maiakovski şi Lili Brik, am ridicat receptorul.

— Alo? Tolia? a întrebat o voce cunoscută de femeie.

— Da, am răspuns.

— Marina la telefon, soţia lui Kostia… Voiam să vă mai cer o dată iertare pentru seara aceea. Cum aţi ajuns acasă?

— Bine, fără aventuri…

— Slavă Domnului! Mi-am făcut atâtea griji… Ştiţi, mă simt aşa de vinovată faţă de dumneavoastră… Spuneţi, aveţi puţin timp în seara asta?

M-am încordat în aşteptarea unei alte cereri de ajutor. Numai de n-ar trebui să stau iar cu copilul!

— Da… am răspuns.

— Veniţi la cină… pe la şapte.

Încordarea m-a părăsit şi am oftat uşurat:

— Mulţumesc, o să vin.

Conversaţia telefonică m-a îndepărtat de Maiakovski şi Lili Brik. Am aruncat cartea pe canapea şi m-am dus la bucătărie să beau o cafea.

O cafea tare, cu gustul zăpezii ce cădea pieziş afară. Biologia şi geometria vieţii, despărţite de sticla transparentă. Două spaţii, unul dintre ele închis şi transformat într-o lume aparte, ruptă de natură. Lumea mea proprie, nu sufletească, ci total fizică. Pur şi simplu cadrul vieţii mele. Şi doar eu decid când şi cât aer proaspăt las în acest mediu, când să prelungesc lumina zilei cu ajutorul electricităţii şi când să o reduc, acoperind fereastra cu draperia. Puterea asupra spaţiului închis este sursa unei bucurii temporare, a unui „sentiment fugar de satisfacţie profundă“. Puterea limbii asupra ceştii de cafea – amăreala cafelei trebuie îndulcită, şi mâna se duce cuminte spre linguriţa de zahăr, iar ochii veghează atent să nu fie prea mult zahăr, poate e nevoie numai de o jumătate de linguriţă? Un joc involuntar, inconştient, care însoţeşte orice mişcare, orice dorinţă. De fapt, dorinţa însăşi este manifestarea puterii. De aici au apărut numeroase adevăruri originale, de tipul: „Dorinţa femeii este lege“, „Clientul (adică cel care doreşte ceva) are mereu dreptate“. Lumea este construită din dorinţe, inclusiv una dintre cele mai importante, dorinţa de a te supune. Mi se pare că îmi dau seama cum a apărut această dorinţă. Totul a început cu femeia…

Mi-am amintit de soţia mea. M-a părăsit pentru că am refuzat să mă mai supun voinţei ei. Asta nu mi-a adus bucurie şi, până la urmă, a găsit omul care să-i refacă armonia vieţii prin supunerea lui.

Mă bucur pentru ea. Pentru mine, pentru eliberarea mea. Dar, având un caracter slab, fiind un om moale, îmi suport destul de greu singurătatea, sufăr că lipseşte femeia faţă de care să mă supun în chip spontan. Aşa suferă mereu poporul rus de lipsa unui ţar bun. Îmi imaginez că această femeie e moale, tandră şi destul de deşteaptă pentru a mă face să mă supun dorinţelor ei, pentru a face din asta o sursă de bucurie şi de mulţumire.

Şi uite, singurătatea îşi pierde greutatea, se transformă în izolare, iar izolarea – de mult starea preferată a monahilor – contribuie la meditaţie şi autoperfecţionare. E adevărat, autoperfecţionarea nu e ţinta mea, fac parte din acea categorie de oameni care preferă să fie învăţaţi de viaţă, însă uite, chiar îmi place să meditez.

Şi afară tot ninge.

Îmi beau cafeaua şi continui să meditez la natura dorinţelor, bucurându-mă de concluziile neaşteptate, de parcă aceste concluzii ar demonstra caracterul extraordinar al minţii mele.

31

Seara m-am dus la Marina. Eram într-o dispoziţie bună. Am găsit un tramvai la dus şi am urcat în el, privind oraşul hibernal ce se vedea pe fereastră, oraşul în care m-aş fi născut cu plăcere încă o dată fără să mă tem că voi repeta greşelile vieţii precedente. Sufletul îmi era neobişnuit de

uşor. În aer simţeam apropierea sărbătorilor, de parcă tramvaiul mă ducea la un carnaval al străzii sau măcar la sărbătoarea noastră naţională.

Se apropia sfârşitul anului şi invitaţia la cină putea fi interpretată ca începutul unei serii lungi de sărbători care se încheia în mod logic cu masa de revelion.

„Ar fi fost frumos să fi luat nişte flori“, mi-am spus, ştiind că nu am de unde cumpăra flori pe drum.

Marina m-a întâmpinat cu un zâmbet. Sub cuier mă aşteptau deja papucii, pe care mi i-am pus imediat.

Masa era pusă în prima cameră. Nu era vorba de niciun fel de cină romantică. Niciun fel de sfeşnice pe masă. O aranjare îngrijită, salam şi caşcaval felii. Mâncarea caldă era încă la bucătărie, iar sticla de vin roşu era deja pe masă, dar nedeschisă – mă aştepta.

Am observat deodată că lipsea pătuţul copilului. Marina s-a dus la bucătărie şi, din curiozitate, am aruncat o privire şi în dormitor – acum pătuţul se afla acolo.

Mi-a trecut prin minte un gând ciudat, de parcă eram în vizită la Kostia, nu la Marina. Pur şi simplu el era reţinut pe undeva şi noi ne-am decis să-l aşteptăm. Şi imediat în conştiinţă, prin vreun impuls, a apărut din nou sentimentul de vinovăţie. Şi gândul provocat de el mă întreba: „Cum poţi să vii în casa pe care ai distrus-o?“ Dar nu m-am speriat de această întrebare, de parcă aş fi avut o

imunitate psihologică puternică. Pur şi simplu mi-am adus aminte că îmi îndeplinesc datoria.

În acel moment în cameră a intrat Marina. A pus pe masă un vas mare cu pârjoale şi cartofi fierţi.

— Vai! Pâinea! şi-a adus aminte.

— O tai eu! a răsunat ferm vocea mea şi am pornit după ea la bucătărie.

Apoi am găsit tirbuşonul şi am destupat vinul. Ne-am aşezat la masă. Am luat paharul în mână şi imediat m-a cuprins tulburarea – situaţia cerea un toast şi deodată mi s-a părut că nu ar fi potrivit să rostesc un toast în acest apartament, ar fi fost la fel de deplasat ca şi glumele la o înmormântare. Şi privirea mi-a alunecat din nou pe pereţi, în căutarea dovezii doliului, a vreunei panglici negre, a vreunei fotografii… Mi-am amintit cum căutasem fără niciun rezultat fotografiile lui Kostia. Şi din nou am avut senzaţia că e viu şi că va veni. Nu degeaba Marina spunea şi acum că e soţia lui Kostia, şi nu văduva lui. Ţineam paharul în aer şi simţeam că mâna îmi tremură. Iar Marina se uita la mine oarecum ciudat, avea şi ea în mână paharul cu vin. În sfârşit, a spus:

— Ei, pentru Anul Nou care se apropie!

Şi am susţinut bucuros acest toast, am ciocnit şi sunetul cristalului a sporit liniştea din apartament, alungându-mi încordarea.

— Să pun muzică? a întrebat Marina, aşteptând să termin de băut vinul.

Am dat din cap că da. A adus casetofonul din dormitor. L-a deschis. A început să se audă un jazz

uşor.

— Merge? s-a uitat ea la mine cu o privire supusă.

— Da.

Am simţit că vrea să vorbească, dar eu nu ştiam cum să încep discuţia. În liniştea deplină era totuşi ceva neplăcut, era ceva de doliu, ceva de parastas. Mi-am pus iar vin, era modul cel mai simplu de a umple liniştea.

— Pentru ca tot ce e rău să rămână în anul acesta, iar ce e bun să vină în noul an! am rostit eu toastul şi imediat mi-am spus că lucrul ăsta putea fi înţeles în mai multe

Dar Marina a dat din cap, zâmbind. A băut puţin.

— Să dea Dumnezeu ca acest an să nu se repete… a oftat ea, dar pe faţă mai avea încă zâmbetul.

— Şi eu aştept să se termine anul acesta, am recunoscut. A fost cel mai prost an al vieţii mele, am continuat şi am tăcut. M-am uitat la Marina, speriat deodată de posibilele ei întrebări.

Dar Marina zâmbea numai şi se gândea la altceva. Zâmbetul ei era liniştit şi obosit şi mi-am zis că tocmai zâmbetul acesta i se potrivea cel mai bine.

— M-am obişnuit în ultima vreme cu liniştea, a început să vorbească. Însă, la început, când Kostia nu mai era, credeam că o să înnebunesc din cauza ei. Telefonul a sunat toată săptămâna, mă tot întrebau ce s-a întâmplat, ce ştiam… iar mai apoi

totul a amuţit. Şi liniştea… Am devenit mai înţeleaptă cu liniştea asta… Mai întâi plângeam, iar mai apoi mă gândeam – păi n-am murit eu! Eu sunt totuşi vie!… Am dat naibii tot, doliul, fotografiile… Dacă ai plecat, ai plecat… Mortul trebuie să fie bun, nu? Cu cei vii… Nu trebuie să le amintească mereu de el… Vă rog să mă iertaţi că vorbesc aşa despre Kostia… Doar l-aţi cunoscut… Haideţi să ne tutuim.

— Bine.

— Mai pune, a spus Marina. Şi imediat a continuat să vorbească, fără să se uite măcar la paharul umplut. Înţelegi, mi se pare că sunt de mult singură… Kostia… Era mai mereu plecat, se tot ducea cu treburile lui ba în Crimeea, ba la Moscova. Se pregătea chiar ca anul viitor să se ducă la Moscova, la Facultatea de Drept. Spunea că totul e aranjat şi examenele sunt numai o simplă formalitate. Promisese că imediat ce va începe să studieze va lăsa baltă toate afacerile lui şi va sta acasă, să mă ajute pe mine cu Mişa… câştigase bani în avans pentru câţiva ani…

„Ce afaceri se hotărâse să abandoneze?“ mi-am zis. Şi deodată am înţeles că Marina habar n-avea cu ce se ocupa soţul ei. În fond, era şi normal. Ea cunoştea un Kostia, iar pe mine viaţa m-a făcut să cunosc un altul. E adevărat, până la urmă au murit amândoi…

— … Dar acum el nu mai este, iar eu trebuie să trăiesc, trebuie să-l cresc pe Mişa… a spus Marina.

În sfârşit, a observat paharul umplut. L-a luat în mână.

— Nu ştiam de tine mai înainte, dar nici Kostia nu-mi povestea despre prietenii lui. Nu veneau aici… El nu voia… Poate de aceea îmi e aşa de uşor să-ţi spun asta… Iartă-mă, desigur… Ei… hai, să bem mai bine pentru fericire în anul ce vine!

Sunetul cristalului nu se potrivea cu jazzul ce răsuna încet.

Am băut şi am observat că sticla era aproape goală.

„Trebuie să plec acasă“, mi-am zis.

Deodată copilul a început să plângă în dormitor şi Marina s-a ridicat de la masă.

— Îi dau să mănânce şi revin.

Am rămas singur în cameră. M-am ridicat şi eu, hotărât să mă mai dezmorţesc. Am ocolit masa, m-am apropiat de televizor şi am văzut pe suprafaţa lui lăcuită scrisul meu: „Bună seara!“ Literele fuseseră acoperite de un alt strat de praf, dar erau încă lizibile. Am reînnoit inscripţia.

Când a revenit Marina, am încercat să mă scuz, dar n-am reuşit.

— Şi tortul? a întrebat ea. Am pierdut pentru el o jumătate de zi în bucătărie.

Am cedat imediat. Mi-am ocupat locul. La tort Marina a adus ceai şi lichior. A pus nişte păhărele mici.

Am plecat de la ea pe la miezul nopţii. La despărţire m-a sărutat pe obraz. M-a rugat să o sun şi atunci i-am spus că nu am numărul ei de

telefon. A găsit un pix şi mi l-a scris pe un mic calendar.

Abia acasă am observat că acel calendar era pe anul următor.

32

Anul se apropia de sfârşit, însoţit de o zăpadă schimbătoare.

Câteva zile mai târziu, seara, m-a sunat Marina şi m-a rugat să-i spun adresa mea. Mi-a zis că voia să-mi trimită o felicitare. I-am spus adresa. Şi apoi au apărut tot felul de suspiciuni. Dacă deodată, mi-am zis, se pregăteşte să treacă pe la mine, să-mi facă o surpriză?

Am cuprins din priviri apartamentul şi mi-am dat seama că e timpul să fac puţină ordine, să adun ziarele şi revistele risipite peste tot, precum şi alte lucruri. Şi aşa, gândindu-mă la asta, am început, încetişor, fără să-mi dau seama, să aşez teanc ziarele şi revistele. Şi, peste o oră, două, apartamentul meu avea o înfăţişare destul de civilizată, ştersesem chiar şi praful.

Acum chiar că eram curios, va veni sau nu? Şi dacă va veni, când?

Numai să nu se întâlnească cu Lena. Că cine ştie ce i-ar putea şopti Lenei… Deşi… Viaţa e o căutare şi această căutare este probabil prezentă în orice activitate umană.

A trecut o zi, apoi două, şi n-a venit nimeni. Însă a treia zi am primit o scrisoare.

Dragă Tolia, îţi mulţumesc pentru că nu ai refuzat ultima mea invitaţie. Mi-a plăcut foarte mult cina noastră, a avut ceva cald. De mult nu am mai pus masa pentru nimeni, iar să gătesc doar pentru mine nu mi se pare deloc interesant.

A fost foarte plăcut, ar fi bine dacă am putea să ne mai întâlnim şi să mai stăm împreună la masă. Probabil nu ai aşa de mult timp liber şi ai mulţi prieteni, dar totuşi m-am hotărât să-ţi scriu această scrisoare pentru a te invita să faci revelionul cu mine. Înţelegi, acum nu am dispoziţia unor companii zgomotoase. Şi cu tine este foarte simplu, eşti foarte drăguţ şi atent. Desigur, dacă ai alte planuri, nu-i nimic. În orice caz, dă-mi un telefon.

Marina

După ce am citit scrisoarea, mi-am dat brusc seama că nu mă gândisem niciodată serios la revelion. Probabil considerasem că voi avea totuşi pane de o sărbătoare acasă, în doi, cu Lena. Însă nu o întrebasem încă despre asta. Şi ar fi trebuit. Dar nu mă mai sunase de o săptămână. De fapt, asta însemna că, dacă nu azi, atunci mâine vocea ei se va auzi în receptor. Dacă, desigur, n-au apărut între timp cine ştie ce modificări radicale în graficul vieţii ei.

Am pus caseta cu Corelli. Muzica aducea o adiere de primăvară. Mi se părea că anul s-a şi încheiat şi că tot ce a fost rău fusese uitat. Iar în

faţă era viaţa, parcă una luată de la început, de la „zero“ absolut. De la bine la bine, de la zâmbet la zâmbet. Totul, fiecare gând, fiecare mişcare se învăluia de romantism, lumea era ideală şi naivă, ca un străin. Locuiam în lumea asta şi eram pe măsura ei. Un cenzor bun, invizibil, scosese tot ce era de prisos din experienţa mea de viaţă, toate paginile negre şi cenuşii, şi acum eram egal cu orice erou sovietic pozitiv al literaturii clasice. Doar că fără niciun eroism în suflet şi în biografie. Fără patos şi mândrie pentru poporul său necunoscut şi pentru patria sa. Şi toate în lume erau legate de trecutul fericit.

Am mai citit o dată scrisorica primită şi m-am gândit că, de fapt, era mai mult decât o simplă propunere pentru o masă de revelion. Era un semn de acceptare a mea, şi mi se părea plăcut. „Drăguţ şi atent“ – eram măgulit. Şi mă gândeam la Marina cu recunoştinţă.

„O să vină cineva şi în locul lui!“, a răsunat de undeva ironic vocea lui Dima.

„Şi ce dacă?“, mi-am spus. „I-am purtat de câteva ori papucii şi nu s-a întâmplat nimic. Chiar mi s-au potrivit... Şi dacă, la urma urmelor, vine cineva în urma altcuiva, de ce n-aş veni eu în locul lui?...”

33

Mai e o săptămână până la Anul Nou. Oraşul e deja împodobit, încercând să-i distragă pe

locuitori de la greutăţile cotidiene. Copiii se joacă cu bulgări într-un fel de „război civil“. La radio se transmit promisiuni bombastice de a nu pune în practică în totalitate următoarea „liberalizare“ a preţurilor la pâine şi lapte. Până la Anul Nou mai e o săptămână.

În sfârşit, a apărut şi Lena. Cu o sticlă de şampanie şi o cutiuţă legată festiv cu o panglică roşie.

— Un cadou pentru tine, spune. De Anul Nou.

O sărut.

— Mulţumesc. Pot să-l desfac acum sau mai bine aştept revelionul?

— Şi cum facem cu revelionul? întreb.

— O să vorbim mâine, răspunde Lena.

Când, la cină, propune să bem pentru Anul Nou, mă conving încă o dată că vom sărbători separat. Dar nu spun nimic. Şi decid că nu mă voi întrista, dimpotrivă – o să profit cât mai mult de seara asta.

Adormim abia spre ziuă şi ne trezim la amiază.

Mă duc la bucătărie, pun de cafea.

— Deci cum facem cu revelionul? întreb, băgându-mă din nou sub plapumă, aplecându-mă mai apoi după cana lăsată jos.

Lena oftează.

— Nu pot, spune. Am fost angajată la un mic „decameron“ al unor bancheri… înţelegi… trebuie să mă gândesc la viitor… Strâng bani pentru o garsonieră…

Dau din cap. Cuvintele „mic decameron“ mă fac să zâmbesc. Totuşi, este foarte important să alegi

corect substantivele, iar, dacă nu le găseşti, să le inventezi. „Mic decameron al bancherilor“ – este aproape o serată literară cu participarea unor bancheri tineri? Grozavă idee!…

Dar ce să faci?

Problema alegerii a căzut.

Înainte de a pleca până la anul, Lena mă roagă totuşi să deschid cutia cu darul ei de Anul Nou. O deschid şi scot de acolo un balot de şosete multicolore.

— Să ai tot anul! zâmbeşte Lena. Iar pe ale tale, găurite, data viitoare le arunc pe geam!

Rămas singur, o sun pe Marina. Îi mulţumesc pentru invitaţie şi îi spun că voi veni. Şi simt bucurie în vocea ei.

Deci trebuie să-i cumpăr un cadou de revelion.

A doua zi mi-o dedic căutării cadoului. Merg de la un chioşc la altul, intru în marile magazine, mă uit cu atenţie la ce cumpără ceilalţi bărbaţi.

Sunt cuprins de presentimentul unei vieţi noi, liniştite şi stabile. E presentimentul unui confort viitor spre care tot năzuiam.

Încă nu ştiu că peste trei luni micul Mişa va rosti primul lui cuvânt. Va sta pe genunchii mei şi va spune: „Tata!“ Tot ce va spune după aceea nu va mai fi aşa de important. Va apărea fostul coleg de clasă Dima şi mă va ajuta „să pun la treabă“ cele douăsprezece mii de dolari câştigate de răposatul Kostia, primind dobândă bună. Şi voi trăi cu Marina în linişte şi bucurie, ca mic-burghezii, întâlnindu-ne cu cunoştinţe noi şi evitându-le pe

cele vechi.

Iar cheile de la garsoniera mea i le voi da Lenei şi uneori voi mai vorbi cu ea la telefon.

Viaţa se va aranja şi eu voi fi până la urmă învins de ea.

Epilog

La câteva zile după sărbătorirea liniştită a revelionului, când, la insistenţele Marinei, îmi adusesem lucrurile la ea, a venit o înştiinţare de a plăti urgent căsuţa poştală. Uitându-mă la ştampilă, mi-am dat seama că fusese trimisă de la oficiul 25 şi mi-a picat fisa. Mi-am amintit că fusesem la poşta aia şi lăsasem în căsuţa 331 plicul cu fotografia şi informaţiile. Mi-am amintit că în apartamentul meu se afla încă punga cu mărunţişurile luate din buzunarul scurtei lui Kostia, printre ele fiind, desigur, şi cheia de la căsuţa poştală. M-am îmbrăcat repede, am dat o fugă la mine, am găsit cheia şi am plecat la poştă.

În cutie am găsit un plic pe numele lui Kostia. L-am băgat în buzunar, m-am dus la ghişeul de închiriere şi am plătit căsuţa poştală pentru încă un an. Apoi, prin zăpada scârţâitoare, am pornit spre biserica Sf. Andrei, luând-o în jos, pe Uzviz. Am mers agale spre cafeneaua de pe Braţkaia şi acolo, rămas singur cu cafeaua mea dublă, la măsuţa mea preferată din colţ, am scos plicul din buzunar. În plic se afla o fotografie a unui bărbat tuns cu grijă, de vreo cincizeci de ani, în costum şi

cu cravată. Fotografie tipică de paşaport. Pe spate scria: „10.01, restaurantul Spadşina, 18.00“.

Pe 10 ianuarie o pornesc pe Podil. Cuprins de un sentiment ciudat. Mi-l imaginez pe Kostia în locul meu şi nu reuşesc. Totul mi se încurcă în cap. Îmi dau seama că, de fapt, mă aflu în locul lui, îi port papucii, cumpăr mâncare pentru fiul lui… Totul s-a întors cu susul în jos în ultimele trei luni. Iar azi parcă reînvie trecutul recent şi din nou încep să mă îndoiesc: dar dacă totuşi Kostia e viu? Dacă deocamdată cineva nu ştie de moartea lui, omul e viu. Cel care a pus acest plic în căsuţa poştală nu ştie de moartea lui Kostia. Şi uite, mă duc la restaurantul ales pentru crima care nu va mai avea loc din cauza morţii executantului ei. În situaţia asta e ceva teatral. Aş vrea să-l văd pe omul care nu va fi ucis azi, omul care probabil nici nu se gândeşte de ce evenimente, de ce întâmplări depinde ziua lui de azi. Desigur, mâine poate fi ucis în alt loc, de alte mâini…

Sosesc mai devreme în acest mic restaurant plăcut din Podil, pe la cinci şi jumătate. Restaurantul tocmai s-a deschis după pauză şi chelnerul nu aşteaptă un client aşa de prompt.

Omul vine peste vreo douăzeci de minute. Chelnerul îl instalează la o măsuţă lângă o mică estradă, cu faţa spre mine.

Situaţia creată mi se pare total teatrală: o piesă pentru doi actori şi un chelner, tot el şi singurul spectator, invizibil. Nu e ăsta noul teatru de avangardă?

Mă uit atent la omul a cărui fotografie se află în buzunarul meu, la mâinile lui tremurătoare cu care ţine meniul. Sunt curios dacă simte pericolul care-l pândeşte.

Îmi observă privirile şi începe şi el să mă studieze. Încerc să-i surprind expresia feţei, dar lumina insuficientă a sălii mă împiedică.

Chelnerul îmi aduce vin şi aperitive. Iau paharul cu vin roşu, îl gust. Senzaţia mea de realitate se schimbă, acum situaţia nu mai e teatrală, ci de film.

Şi lui i se aduce sticla cu vodcă şi aperitivele. Chelnerul îi umple servil păhărelul, face manierat un pas în spate şi înţepeneşte o clipă. Aşteaptă o aprobare uşoară din cap de la clientul pe care îl serveşte, apoi dispare. În această aprobare se citeşte o deprindere de ani buni a unui stăpân al vieţii. Dar, în timp ce dă din cap, se uită la mine altfel, ba cu dispreţ, ba cu o indiferenţă evidentă. Apoi, fără să-şi ia privirea de la mine, se ridică de la masă, face doi paşi în direcţia mea şi deodată se opreşte, se apucă cu mâna de piept şi îşi îndreaptă ochii spre tavan, apoi cade. Când se aude zgomotul, chelnerul intră în sală, mă priveşte întrebător.

— Salvarea! strig. Chemaţi salvarea!

Chelnerul aleargă în anexă şi revine imediat în sală.

— Am chemat-o! spune, aplecându-se deasupra celui căzut.

Mă apropii şi eu.

— E mort… rosteşte încet chelnerul, de parcă nu crede nici el în aceste cuvinte. Apoi se uită la mine, spunând: Infarct, şi ridică din umeri.

Îmi iau scurta din cuier şi ies repede din restaurant.

E întuneric şi continuă să ningă.

Iar eu mă grăbesc spre metrou, strângând în mână cheile de la căsuţa poştală şi, simţind în mine criminalul, nu mai sunt îngrozit.

V.1.0 UCS